

1950-2-52
7-1052

LIAUDIES BALSAS

#1153

KANADOS LIETUVIŲ SAVAITRASTIS

The PEOPLES VOICE, Lithuanian Weekly, Published by the Lithuanian Press Association, P. O. Station C. Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada

Authorized as Second Class mail, Post Office Department, Ottawa.

Kaina 10 ct.

Nr. 1,091

PENKTADIENIS SPALIŲ (OCTOBER) 3, 1952, TORONTO, ONTARIO

M E T A I XXI

Generolas Naguib (kairėj), Egipto "strong man", sveikinasi su ligoninės inamiais. Jis suėmė kelis desėtkus politikierių, kaltinamų korupcijoje, taipgi pasimojo praves-ti žemės reformą. "So far, so good", kaip tie anglai sako, bet tuomi jis nepanaikins esamos sistemos. Jau dabar atrodo, kad jis atsimušė į galingas išnaudotojų jėgas.

IR MOKSLININKAI PATVIRTINA KALTINIMUS, KAD AMERIKIEČIAI SKLEIDŽIA BAKTERIJAS KINIJOJE

Rašo Wilfred Burchett

PEKING. — Užkrečiamų ligų kultūros, paimtos iš užkrėstų laukinių žiurkių, kurios buvo numestos Kinijoje amerikiečių orlaivių, buvo iš-tirtos laboratorijoje Tarptautinės Mokslininkų Komisijos, kuri tik užbaigė dviejų mėnesių investigaciją bakterio-loginio karo čionai.

Mokslininkai taipgi lankė

Katalikų Unijos Atmuša Melus

MONTREAL. — Jean Marchand, katalikų sindikatu sekretorius, atsakydamas į Amerikos Darbo Federacijos unijų lyderių kaltinimus, būk nekurių katalikų sindikatu viršininkai bendrai veikia su komunistais, pareiškė, kad kaltinimai nepamatuoti.

Taipgi ir CCL taryba pareiškė, kad tos unijos, su kuriomis bendrai veikia katalikų sindikatai, niekad nebuvo kaltinamos komunizme.

Kaltinimai sekė pranešimą, kad nekurių CCL unijos ir katalikų sindikatai susitarė bendrai veikti laimėjimui laivų jardu darbininkų streiko Montreale.

Kaltintojų priešakyje stovi Frank Hall, vienas iš biau-riausių raudonėdžių Kanadoje.

si tose vietose, kur buvo nu-mesti užkrėstos žiurkės ir vabzdžiai, kad persitikrinti, ar tikrai tos žiurkės nėra vietinės.

Jie taipgi nuodugnai ištyrinėjo fragmentus bakteri-nių bombų, numestų ameri-kiečių. Jie savo nuodugny darbą smulkiai išdėsto 300,000 žodžių pranešime, kurs buvo paskelbtas čia keliöse kalbose. Dr. Joseph Needham, F. R. S., Reader in Biochemistry Cambridge u-niversitete, y. a žymus britų mokslininkas minėtoji komi-sijoje.

Tipiškais mokslininkų dar-bo metodais yra jų investi-gacijos "Kannano incidento" ir "Kuantien incidento".

Kannan yra mažas ketu-rių kaimų distriktas šiaurri-tinėj Kinijoje, prie Vidujinės Mongolijos.

Balandžio 4 naktį kaimie-čiai girdėjo orlaivį skrendant gana aukštai — kas buvo nepaprastas atsitikimas.

700 Lauko Žiurkių

Ankstį rytą jie nustebo at-radę šimtus žiurkių, panašių į vandenines peles. Neku-riuose atsitikimuose katės vilko negyvas ir pusgyves žiurkes ir dėjo ant grindų.

Vietiniai apsaugos parei-gūnai tuojaus suorganizavo medžioklę ir į visai trumpa

laiką kaimiečiai surinko virš 700 žiurkių. Kelios buvo pa-liktos, o visos kitos buvo už-muštos, sudegintos ir užkas-tos žemėmis.

Tos žiurkės buvo paskli-dusios tiktai keturiuose kai-muose. Kitur nebuvo paste-bėta nei vienos.

Kiniečių oro stebėtojų čar-tos parodo, kad dvimotoriai amerikiečių naktiniai kovo-tojai — F-82 tipo — perskri-do per Yalu upę tą pačią naktį ir buvo nuskridę į šiau-rę net iki Yanano ir grįžo atgal per Yalu upę.

Užkrėstos

Susitvarkius su žiurkėmis, apsaugos pareigūnai išaiški-no kaimiečiams pavojų, tad kaimiečiai savanoriai užmu-šė savo kates ir šunis, nieko nelaukdami. Jie išmetė iš namų savo baldus ir sudegi-no šiaudus ant žeminių grin-dų ir lovų.

(Pabaiga ant 2 pusl.)

AMERIKA PAŠIUNTE ATSTOVĄ Į BUCHAREŠTĄ

WASHINGTON. — Ame-rikiečiai ilgai boikotavo Ru-muniją, bet šiomis dienomis atsileido ir pasiuntė diploma-tinį atstovą į Bucharęštą, Haroldą Shantz.

Amerika neturėjo atstovo Bucharęšte per 18 mėnesių.

BRITŲ IR AMERIKIEČIŲ NESUTIKIMAI DAUGELYJE SRIČIŲ NUOLATOS DIDĖJA

WASHINGTON. — Britų ir amerikiečių nesutikimai daugelyje sričių nuolatos di-dėja. Atrodo, kad britai vi-sai netenka įtakos pasaulyje. Štai keletas pavyzdžių.

Jungtinės Valstijos, Aust-ralija ir Naujoji Zelandija veda slaptas derybas Perly uoste, Havajuose. Anglijos prašymą, kad ji būtų priim-ta į tas derybas, amerikie-čiai atmetė. Čiorčilas žadaš net protestuoti prieš tai.

Australija ir Naujoji Ze-landija skaitosi britų domi-nijomis, bet Amerika jas

traukia savo pusėn. Ji net nebeprima britų į derybas.

Amerika nepaliaujama i-reikalauja, kad šeši Vakarų Europos kraštai apsievientytų politiniai. Tai Francija, va-karinė Vokietija, Italija, Bel-gija, Olandija ir Luksembur-gas. Anglijai toks blokavi-mas tų šalių nelabai patinka, ypatingai iš ekonominio taš-karegio. Ir politiniai tas blo-kas sumažintų britų svarbą Europoje.

Amerikiečių organizuoja-mas plieno-anglies trustas tarp Francijos, Vokietijos, Belgijos, Italijos ir Olandi-jos taipgi yra atsuktas ir prieš britų interesus. Tas da-roma neva prieš Tarybų Są-jungą, bet jis taip pat yra kenksmingas ir britų intere-sams. Jis bus didelis konkū-rentas britams.

Jungtinės Tautos Turi Pabėgėlių Šelpimo Problema

NEW YORK. — Jungti-nės Tautos turi didelę karo pabėgėlių problema. Ir ta problema nėra sena, likusi nuo antrojo pasaulinio karo.

Pavyzdžiui, Palestinos-arabų karas paliko 880,000 karo pabėgėlių, kurie turi būti šelpiami. Jie sudarą di-delę našą Artimiesiems Ry-tams.

Korėjoje taipgi yra daugelis Korėjos karo pabėgėlių, kuriais taipgi tenka rūpintis. Šie pabėgėliai yra pačių Jungtinių Tautų vaikas, nes jos veda šį karą, kurs jau antri metai eina.

Laikui bėgant, pabėgėlių šelpimo klausimas labai at-aušo, mažai kas benori jais rūpintis.

AMERIKIEČIAI PER KLAIDĄ APŠAUDE GRAIKŲ KAREIVIUS

SEOUL. — Graikų būrys smarkiai kovėsi, kad išlaiky-ti kalnelį, kurį puolė korėjie-čiai ir kiniečiai. Jie ilgai lai-kėsi. Bet vieną rytą keturi amerikiečių džetai kad pradėjo juos bombarduoti iš oro, graikai nežinojo nei kur dėtis.

Graikams nieko neliko kaip neštis. Bet nedaug jų tegalėjo pabėgti.

Tai jau nepirmas toks at-sitikimas, kad amerikiečiai savus pavaišina iš orlaivių.

Amerikiečių pastangos at-palaiduoti Japonijos indust-rijas taipgi suadro pavojų britų prekėms. Jau dabar ne-kurios japonų prekės stumia lauk britų prekes iš daugelio vietų. Japonų audeklai pardavinėjami per pus pi-giau, negu britų.

Iš kitos pusės, britams bū-tų naudinga turėti platesnę prekybą su socialistiniais kraštais, bet amerikiečiai varžo.

Britų pasipriešinimas ame-rikiečiams būtų daug ūdes-nis, jeigu nebūtų jie privers-ti ieškoti ekonominės pagal-bos iš Amerikos. Bet atrodo, kad ateina laikas, kada bri-tų-amerikiečių trynimasis iš-kils į viršų daug labiau, ne-gu kad iki šiol buvo.

IR A. STEVENSONAS ATLIKO "IŠPAZINTI"

NEW YORK. — Adlai Ste-vensonas prisipažino, kad nuo 1942 metų iki šio laiko turėjo \$500,046 pajamų. Tuo pat laiku jis išmokėjęs tak-sais \$211,980, 77c likę \$288,060.

Jis, kada kandidavo į gu-bernatorius, taipgi gavo stambių aukų. Vien Chicago Sun-Times davė \$7,000.

Sun-Times dabar palaiko generolą Eisenhowerą ir se-natorių Nixną, republikonų kandidatus.

Pasidairius po Kanadą

Montrealo Darbo Federacijos lyderiai kaltina katalikų unijų vadus "komunizme". Kąs tai naujo, ko Kanadoje dar nebuvo. Ir suprask, kad nori. Bet nesunku suprasti, kada susipažįsti su situacija.

Montrealė jau nekuris laikas streikuoja laivų jardu darbininkai. Katalikų unijų nariai ir Kanados Darbininkų Kongreso unijų nariai grumiasi su samdytojais norėdami pagerinti savo sąlygas. Tuo tarpu Amerikos Darbo Federacijos unijos skebauja, laužo pikieto linijas.

ADF lyderiai, apšaukdami katalikus "raudonais", aišku, nori nusiplauti savo purvinas rankas.

Galimas daiktas, kad buržuazinė spauda pabučiuos juos už tai, bet darbo žmonės, ypač tie, kurių pikieto linijas laužo ADF nariai, dar šiekiau pamatys, kiek pagalbos darbo žmonės gali tikėtis iš tokių "lyderių", kurie ne tik skebauja, bet ir šlykščių priemonių griebiasi.

Aną savaitę įvyko masinis mitingas ukrainių salėj, kuriame buvo nominuotas Tim Buck kandidatu į federalią parlamentą Trinity konstitucijoje.

Tai jau trečiu sykiu jis nominuojamas tame distrikte.

Dar nėra žinios, kada rinkimai įvyks, bet jie gali įvykti bile kada, kada liberalams bus patogiausia. Tad geriau pradėti darbuotis dabar.

Tim Buck kandidatuoja

Progresyvės Darbo Partijos varū.

Spalių mėnesio 17-19 dienomis įvyks Kanados Moterų Kongreso suvažiavimas Toronte, Bathurst United Church patalpose.

Tai bus jau trečias suvažiavimas nuo susiorganizavimo.

Kanados Moterų Kongresas padarė didelę pažangą. Jis davė progą moterims pasireikšti už taiką, už moterų reikalus namie, už vaikų reikalus.

Kongreso lyderka, Mrs. Rae Luckok, išvyko į Jungtines Tautas, kur ji pakels moterų balsą. Amerikiečiai bandė jos neįleisti, bet buvo priversti nusileisti.

Protestai prieš atleidimą iš Toronto Simfonijos Orkestro šešių muzikantų už tai, kad amerikiečiai diskriminuoja juos, nei kiek nemažėja, o vis didėja.

Pastaruoju laiku, reikšdami protestą, pasitraukė iš orkestro direktorių tarybos du svarbūs nariai.

Atrodo, kad orkestro vadovybė labai užgavo daugelį žymių muzikos mylėtojų, nusilenkdamas užsienio užurpacijai.

Kanados Darbininkų Kongreso suvažiavime Toronte paaiškėjo, kad eiliniai darbininkai pradeda savistoviai galvoti ir elgtis.

Kaip kad Winnipege, Amatų ir Darbo Kongreso suvažiavime, taip ir šiame suvažiavime daugeliu klausimų eiliniai palaikė neprigulmin-

gą nusistatymą ir balsavo prieš vadų nustatytą liniją. Labai reikšmingai eiliniai išstojo už bendrą unijų veikimą streikų metu.

Kongreso prezidentui buvo viešai primesta, kad jis nepalaikė BC medžio darbininkų streiko metu.

'Jei samdytojai veikia išvien', sakė delegatai, "tai ir darbininkams reikia veikti vieningu frontu."

Nepamirškite nueiti į Massey Hall sekmadienį, spalio 12, vakare. Tai bus įdomus mitingas. Kanados unijistų delegatai duos raportą, ką jie matė Tarybų Sąjungoj.

Kalbės Bruce Magnuson, miško darbininkų unijos sekretorius, ir Tom Applegrath, United Electric Workers lokalo 525-to prezidentas.

Prie to, Dyson Carter kalbės apie vėliausius Tarybų Sąjungos mokslininkų atradimus.

Kanadietis

IR MOKSLININKAI TVIRTINA KALTINIMUS KAD AMERIKIEČIAI...

(Atkelta nuo 1 pusl.)

Žiurkės buvo pasiūstos į laboratoriją, kur buvo surasta, kad jos užkrėstos limpamųjų ligų bakterijomis.

Komisijos nariai įleido į ginčijimą kiaušaitę iš žiurkės paimtos kultūros. Kiaušaitė tuojaus nudvėšė, o utopisija parodė tipiškas užkrečiamųjų ligų reakcijas, kaip sutinimas kirkšnio, kelio ir padidėjimas kepenų.

Nuodugnūs biocheminiai ir kultūrų tyrinėjimai kiekvienu sykiu parodė pozityvumą dėl užkrečiamųjų ligų.

Žiurkių rūšis buvo nežinoma toj apylinkėj. Jų niekas pirmiau nematė. Bet jos kiek panašios į laukines žiurkes, kurių randama šiaurietinėj Kinijoje, į vakarus nuo Kanano.

Lyginant "Kannano žiurkes" su vietinėmis tos apylinkės žiurkėmis ir šiaurietinė Kinijos žiurkėmis, Komisijos nariai nustatė, kad galvos ir žiaunių pavidalas, dantys ir uodega labai skiriasi.

Po laboratorinių tyrinėjimų, Komisija tardė liudininkus Mukdene ir pareikalavo leisti apsilankyti toj vietoj, kur tos žiurkės buvo rastos. Tas buvo tuojaus suteikta.

Girdėjo Orlaivius

Komisijos nariai lankėsi liudininkų namuose ir derino parodymus, kuriuos jie gavo Mukdene.

Jie kalbėjosi su kaimiečiais, su jauna motina, kuri nubudusi vidurnaktyje pėnėti vaikutį nugirdo orlaivį, su valstiečiu, kurs nubudęs ryte pamatė savo katę prie krūvos negyvų ir dvesiančių

žiurkių.

Jie ieškojo apylinkėj vietų, kur žiurkės galėtų natūraliai gyventi.

Akyvaizdoje laboratorinių tyrinėjimų ir savo akimis mačiusių liudininkų parodymų, Komisija galėjo prieiti tik tokios išvados, kad didelis skaičius užkrėstų žiurkių buvo numesta Kannano apylinkėj iš amerikiečių naktinio kovotojo balandžio 4 naktį.

Nuostabiu dalyku iš pradžių buvo nebuvimas bent kokios priemonės, kurioje žiurkės buvo nuleistos, bet komisijos nariai turėjo po ranka originalę kopiją japoniško laikraščio, Mainichi, išleisto dar šių metų sausio mėnesį.

Mainichi aprašo sunykstantį prietaisą dėl paskleidimo užkrėstų žvėrelių. Jis padaromas iš tvirtio popierio ir nuleidžiamas parašytu. Išleides savo krovinį, jis nuslenka į šalį ir pats užsidega.

Dar įdomesnis dalykas yra straipsnis japonų laikraštyje Kowa Shimbun, tilpęs rugpiūčio mėnesį. Jame aprašoma apie žvėrelių veisimo institutą, vadovaujamą Ojawas, buvusio pagelbininku bakterinio karo kriminalistui Shiro Ishii, inventoriui japoniškos "ishii" bakterinės bombos, kuri buvo naudojama prieš Kiniją praėjusiam kare.

Komisija mano, kad labai galimas daiktas, kad Kannano žiurkės buvo panašiam prietaisui (susinaikinantių prietaisų pavyzdžių buvo rasta Šiaurės Korėjoj ir Kinijoje).

Gerai primenas japonų metodus yra taip vadinamas "Kuantien incidentas", kurs pasakojamas pranešime. Kuantien miestelio gyventojai (ant Liaotung pusiausalo Šiaurinėje Kinijoje) matė šviesų apvalą daiktą krintant iš amerikiečių F-86 kovos orlaivio.

Už miesto vartų buvo fragmentai bombos "su taip vadinamais tarantula vorais, anthomyiid musėmis ir plunksnomis, visi užkrėsti anthrax'u.

Vėl, nuodugnūs laboratoriniai tyrinėjimai, sykiu su apklausinėjimu liudininkų, buvo praveisti pačios komisijos ir nustatyta, kad yra anthrax bakterijų.

Cheminiai ir X-ray tyrinėjimai mežiagos, iš kurios buvo pagaminta bomba, parodė, kad ji padaryta iš plonos, retos substancijos —

dirbtino kiaušinio lukšto — nudažyto aluminijaus dažais. Komisija galėjo padaryti palyginimą su vienu retu sveiku pavyzdžiu "Ishii" porcelianinės bombos, kuri buvo naudojama japonų skleidimui užkrėstų blusų Kinijoje.

Jie nustatė, kad "kiaušinio lukšto" bomba yra pagerinta "Ishii" bomba.

Rezultatai investigacijų Kannane, Kuantiene ir panašių incidentų duoda svorį Komisijos išvadoms, kad Jungtinių Valstijų metodai "išrodo yra išvystymas tų, kuriuos naudojo Japonijos armija laike antro pasaulinio karo".

Japonų Metodai

Tarptautinės Mokslininkų Komisijos pranešimas aiškiai rodo, kad amerikiečiai plačiai naudoja japonų metodus, naudotus antrame pasauliniame kare.

Dr. Needham specialiai tyrinėjo tuos bakteriologinio karo metodus dėl britų valdžios.

Aš pats dalyvavau spaudos konferencijoje Chungkinge 1942 metais, kur tas pats Tsiang Ting-fu, kuris dabar yra Kuomintango atstovu Jungtinėse Tautose, pasakojė korespondentams apie japonų bakteriologinio karo smulkmenas.

Daug informacijų apie japonų bakteriologinį karą buvo surinkta Kabarovske laikė Japonijos karo kriminalistų teismo.

Yra gerai žinoma, kad generalas MacArthur, tuomet Jungtinių Valstijų vyriausias komandierius Tolimuosiuose Rytuose, atsisakė išduoti svarbiausį Japonijos bakteriologinio karo kriminalistą Shiro Ishii, ir kad vėliau jis lankėsi Korėjoj prieš amerikiečių panaudojimą bakterijų bombų.

Komisijos pranešimas prisiemena šiuos faktus ir prideda reikšmingą faktą, kad Kuomintango valdžia išplatino 10 kopijų savo pranešimo apie japonų bakteriologinį karą vakarinių šalių ambasados.

Lietuvis Barberis

Stag Barber Shop

Skubus ir Geras Patarnavimas

P. MOTIEJUNAS Savininkas

640 Main St., Winnipege

Lietuviška Valgykla

UNION CAFE

387 SHERMAN AVE. N.

HAMILTON, ONT.

Šviežias Maistas. Geras Pasirinkimas Įvairių Lietuviškų Valgių. Turime Kambarių Apsistojimui.

Savininkas Ch. Pampalas

Telefonas: 46917

Įsigykite ir Skaitykite Šias Knygas:

Liudviko Bonaparto Briumerio Aštuonioliktoji ir Naujinis Karas Prancūzijoje. Kietais apdarais, 360 puslapių. Kaina \$1.50. Parašė Karolis Marksas.

MOTINA. Parašė Maksimas Gorkis. Viena iš įdomiausių apysakų. 500 puslapių. Kietais viršais. Kaina \$1.50

POVILAS JURKA. Parašė R. Mizara. Apsyaka iš Amerikos žmonių bei Amerikoj gyvenančių lietuvių gyvenimo. 318 puslapių. Kaina \$1.00.

SENO VINCO RASTAI. Telpa 10 apysakų iš Amerikos žmonių gyvenimo. 450 puslapių. Kietais viršais. Kaina \$1.50.

GAMTA IR ŽMONĖS. Parašė M. Iinas. Labai aiškiai išdėsto gamtą ir kaip žmonės ją pasikinkė savo naudai. 320 puslapių. Kaina \$1.00.

TARYBŲ GALYBĖ. Parašė Kanterburio dekanas Dr. H. Johnson. Knyga parašyta karo laiku apie tarybinę tvarką. 224 puslapių. Kaina 75 centai.

ŽMOGUS IR MASINA. Sutaisė Jonas Kaškaitis. Knyga gausiai iliustruota, suteikia davinių apie technikos išvystymą ir to reikšmę žmonijai. Kaina \$1.00.

POPIEZIAI IR LIETUVIŲ TAUTA. Parašė prof. Povilas Pakarklis. Knygoje išdėstoma: Popiežių vaidmuo; jų žygiai; lietuvių kova prieš kryžiuočius. Knyga turi 255 puslapius. Kaina \$1.50.

Kaip ir Senatvėje Būti Jaunam. Parašė Dr. J. J. Kaškiaučius. Naudinga knyga sveikatos klausimu, ypatingai dėl senesnio amžiaus žmonių. Kaina 65 cent.

LLD Kanados Veikiantis Komitetas

P. O. Sta. C., Box 1007, Toronto 3, Ont.

TAR

Anyksk

Anyksčių apriestas, o toji upė tek apylinkės: "ny, o ant tų ir maži kalne

Taip kada rankom suka nėje, dainav: tietis Antan: apie savo girčius. Jo laikas ta, bet ir pa

jo per mieste naudos, jei i kad anykštie sau iš jų var jose savo a: žlugtą, o vas pasimaudyda tuomet būti šventosios ir

rijeji vanden: turbinas suk tros jėgą ir i nykščių miešiai jo apylir tų pasakės,

nušvies ir Ba lę - klėtėlę, rašė savo nu — "Anykščių važ, tuo niek kėjęs.

Bet kinta žibalinės lemų tros šviesa. I vargsta sai suka jas šve ta.

1949 meta nykštos vaga Rubikių ežer gijos ištekliu ta keletui A kolūkių susij ant Anykšto: — Žiezumbry trinę, kuri ap čiu butus.

Neilgai tru tarpe entuzia rimtai ir ats pavestą darb: kėlė visus dir kiausius dar: tai dar pačio, tų suiręs vis: mat, buvo su tvanką stat: pradėjus kra: bus — kalti i tuoti įrengim dėjo slinkti k je buvo užt: smėlio sluoks: tvankos stat: įjektuoti — i daryti beton:

Dar neužba: darbų, buvo trobesiai, reg: elektros laid: emė virsti tik bandomų ste mutinė lemp: elektrinės vis pirmoji apy lempūtė juos kė negu ilgje

TARYBŲ LIETUVOJ

Anykštos — Žiezumbrio Hidroelektrinė

A. VIENUOLIS

Anykščių miestas kalnais aprietas, o jo viduriu Šventoji upė teka. Miesto gilyn apylinkės: „Kalnai ant kalnų, o ant tų kalnų — kalnai ir maži kalneliai“.

Taip kadaise, balanos ir rankom sukamų girnų gadyneje, dainavo poetas anykštietis Antanas Baranauskas apie savo gimtinę — Anykščius. Jo laikais ne tik Anykšta, bet ir pati Šventoji tekėjo per miestelį be jokios kamnaudos, jei nelaikyti nauda, kad anykštietčiai semdavosi sau iš jų vandenį, girdydavo jose savo arklius, vedėdavo žlugta, o vasarą kai kada ir pasimaudydavo. Ir jei kas tuomet būtų pasakęs, kad Šventosios ir Anykštos srauniniai vandenys bus įkinkyti turbinas sukuti ir tiekti elektros jėgą ir šviesą ne tik Anykščių miestui, bet ir plačiai jo apylinkėi; jei kas būtų pasakęs, kad toji šviesa nušvies ir Baranausko lūšnelę — klėtėlę, kurioje jis parasė savo nuostabų kūrinių — „Anykščių šilėlį“, — dievaž, tuo niekas nebūtų patikėjęs.

Bet kinta laikai. Balanų ir žibalinės lempas pakeitė elektros šviesa. Prie girnų nebevargsta samdinio ranka, o suka jas Šventoji ir Anykšta.

1949 metais, išskyrus Anykštos vagą ir apskaičiavus Rubikių ežero vandens energijos išteklius, buvo pasiūlyta keletui Anykščių rajono kolūkių susijungti ir statyti ant Anykštos upelio kranto — Žiezumbryje — hidroelektrinę, kuri apšviestų kolūkiečių butus.

Neilgai trukus, atsirado jų tarpe entuziastai, kurie labai rimtai ir atsидėję dirbo jiems pavestą darbą. Jie tai ir pakėlė visus pirmtinius ir sunkiausias darbus. Kad ne jie, tai dar pačioje pradžioje būtų suiręs visas užmanymas; mat, buvo suprojektuota užtvanką statyti medinė, bet, pradėjus kranto kasimo darbus — kalti špuntus ir montuoti įrengimus, staiga pradėjo slinkti kalnas, o apačioje buvo užtiktas lekiančio smėlio sluoksnis ir visą užtvankos statybą teko perprojektuoti — medinės vietoje daryti betoninę.

Dar neužbaigus užtvankos darbų, buvo pradėta statyti trobesiai, regulatoriai, tiesti elektros laidai. Ir planas ėmė virsti tikrove. O kai ant bandymų stendo sužibo pirminė lemputė, subėgo prie elektrinės visi kolūkiečiai. Ši pirmoji apylinkėje elektros lemputė juos daugiau paveikė negu ilgiausios kalbos ir

itikinėjimai. Šiandien jau nutiesti aukštųjų ir žemojo įtempimo elektros laidai. Lempūtėmis jau apšviesti Jono Biliūno vardo ir „Anykščių šilėlio“ kolūkiai. Jono Biliūno vardo kolūkis jau įsitaisė savo malūną, kuliamąją, zeimerį, skiedroms daryti mašiną. Su elektros pagalba numatoma pilnai mechanizuoti ir kitus darbus. Be to, prie jėgainės žemės užpylimo darbai atlikti savo elektros energijos pagalba, kas ypač atpigino statybą ir atpalaidavo daugelį darbo žmonių rankų.

Vandens atsargai sudaryti, nuo pavasario potvynių ar nuo didelių liūčių apsisaugoti daromas pylimas ir prie Rubikių ežero. Šiandien prie Žiezumbrio, už pylimo, jau yra susidaręs naujas 5 metrų gylio ežeriukas.

Dabar visi Žiezumbrio elektrinėje dirbantieji yra susirūpinę iki vasaros darbuočių baigti užsibrėžtus darbus ir tuojuo pradėti montuoti naujus žemės ūkio mechanizacijai skirtus įrengimus. Šis darbas juo lengvesnis,

kad jėgainė jau dabar aptarnaujama savų kolūkių jaunuolių, baigusiu specialius kursus.

Dabar ne tik patys Anykščiai nušviesti elektros lempūtėmis, bet ir visa Kovarsko ir Troškūnų apylinkė.

Apžiūrėdami savo jėgainę, senesni kolūkiečiai prisimena praėjusius laikus, kai Burbškių dvaro ponas buvo užgrobes Anykštą ir ne tik kad jos jėga neleisdavo naudotis, bet netgi drausdavo upelėje ir žvejoti, ir maudytis. Pats gi savo dvare Burbškių buvo įsitaisęs malūną, į kurį valstiečiai buvo prievarta verčiami vežti grūdus, o kai ponas pristigdavo ko malti, tuomet užlaikydavo vandenį, kuris užpildavo visų apylinkės valstiečių pievas, o pavasarį kai kada pasiekdavo ir dirvas. Pavieniui ir būriais eidavo valstiečiai pas poną, lenkdavos, bučiuodavo jam rankas ir prašydavo paleisti vandenį. Bet ponas buvo kietas, nepermaldaujamas, o jei kada susimylėdavo ir paleisdavo vandenį, tai už sienapiūtės, rugiapūtės dienas ar už kitą kokį sunkų darbą.

Taip kinta laikai, keičiasi žmonės. Savo tarybinės valdžios, savo brangiosios bolshevikų partijos išmintingo vadovavimo dėka mūsų respublikos valstiečiai žingsnis po žingsnio stato visiškai naują turtingą gyvenimą.

Nauji Ekspozitai Zoologijos Muziejuje

Lietuvos TSR Mokslų akademijos Zoologijos muziejus neseniai gavo apie 800 naujų eksponatų. Daugiau kaip pusę jų pristatė profesorius Ivanauskas. Iš gautų mūsų respublikos faunos atstovų eksponatų pažymėtini reti jūros paukščiai kormoranai ir jų erelis, gauti iš Ventės, Rago, esančio prie Kuršių marių. Iš ten pat pristatytas ir žebenktis. Muziejaus fondai papildyti taip pat retu Lietuvos miškų paukščiu — medžiokliniu sakalu, liepsnotosiomis pelėdomis, o taip pat visa eile žvėrelių.

Daug eksponatų gauta iš broliškų respublikų, kuriuos profesorius Ivanauskas surinko mokslinės ekspedicinės kelionės po Tarybų Sąjungą metu.

Eksponatų tarpe brangiausiai pietų žvėrys — kumėnai, nendrių katė, šakalas, Sibiro lapė ir kiti.

Kolūkinės Vaistinės

Kauno „Sanito“ chemijos farmacijos fabriko kolektyvas respublikos kolūkiams išsiuntė 300 vaistinėlių.

Iš viso paruošta 2,500 vaistinėlių, kuriose yra visa, kas reikalinga pirmajai pagalbai suteikti.

Turbinos, šiluminės Elektros Stotelės, Varikliai Kolūkiams

TSRS Žemės ūkio ministerija patvirtino naują tarpkolūkinės hidroelektrinės statybos projektą, kurį bendromis jėgomis vykdys Mažeikių rajono Renavos apylinkės kolūkiai. Šios hidroelektrinės statybos projekto autorius inžinierius Ragauskas išvyko į Mažeikių rajono kolūkius baigti spręsti organizacinius hidroelektrinės statybos klausimus.

Tarybų Lietuvos kolūkių elektrinėms iš broliškų respublikų vis daugiau gautama įvairių įrengimų. Šiomis dienomis Vilniuje iš Maskvos gauta žinia, kad Dotnuvos rajone ant Kruotos upės vykstančiai tarpkolūkinės hidroelektrinės statybai siunčiamos 3 galingos turbinos. Pastaruoju metu respublikos kolūkiams gauta taip pat pajėgių šiluminė elektrinių komplektų.

Šiais metais respublikos kolūkiams jau gauta apie 300 įvairaus galimumo elektros variklių.

Kelialapiai į Gydyklas

Neseniai Vilniaus srities Raudondvario MTS traktorininkas drg. Stankevičius iš-

Liaudies Demokratijos Šalyse

Rumunijos Šachtose Skleidžiami Priešakiniai Tarybiniai Darbo Metodai

BUKAREŠTAS. Prieš metus stambioje Rumunijos šachtoje „Lupenj“ dvi priešakinės brigados pirmosios šalyje pradėjo dirbti tarybinio šachtininko stachanovininko Ivano Golovino metodu. Po pusmečio pagal ciklinę grafiką pradėjo dirbti jau šešios brigados, o dabar priešakinį tarybinio angliakasio Ivano Golovino metodą jau yra įsisavinę beveik visi šachtos „Lupenj“ šachtininkai.

Per pirmuosius 5 šių metų mėnesius gamybos pirmūno L. Parti brigada viršijo užduotį 30 procentų. Labai našiai dirba Ivano Golovino pasekėjai — Michajaus Elgeso brigados nariai ir kiti šachtininkai.

Pagal ciklinį metodą dirba daugelis šachtų „Petriła“, „Aninoasa“ ir kitų Valia Žiu-

vyko ilsėtis į Odesos sanatoriją. Prieš kurį laiką iš Tarybų Gruzijos Chaltubos poilsio vietos sugrįžo žymiai pataisę sveikatą Alovės MTS prikabinėtojas drg. Lechavičius. Geriausiose sąjunginėse, o taip pat respublikinėse sanatorijose ir poilsio namuose šiuo metu ilsisi keliolika šeduvos, Želvos, Zarasų ir kitų MTS mechanizatorių.

Šiais metais vien tik MTS ir žemės ūkio organų darbininkų ir tarnautojų profsąjungos respublikinis komitetas išduos apie 700 kelialapių ilsėtis poilsio namuose ir sanatorijose.

Nauji Gyvulių Veislynai

Artimiausiu metu Zarasų ir Dusetų rajonų kolūkiuose, su centru Zarasuose, bus suorganizuotas Lietuvos žaliųjų galvijų veislės veislynas. Tai trečias galvijų veislynas respublikoje, be iki šiol veikiančių dviejų stambiųjų raguočių veislynų.

Ukmergės ir Kovarsko rajonų kolūkiuose, su centru Ukmergėje, organizuojamas antras respublikoje Lietuvos baltųjų kiaulių veislynas.

Be respublikoje veikiančių avių ir Lietuvos sunkiųjų ardenų veislės arklių veislynų, numatoma dar Utenos rajono kolūkiuose organizuoti žemaičių veislės arklių veislyną, o Šilutės, Pagėgių, Priekulės rajonuose — Lietuvos juodmargiųjų galvijų veislyną.

Gyvulių veislynų darbuotojai padeda kolūkiams vesti veislinį darbą, nustatytose zonose gerinti vienų ar kitų gyvulių veislę, ruošti veislinę medžiagą kolūkiams.

bui anglies baseino šachtų darbininkų.

Sveikatos Apsaugos Laimėjimai Čekoslovakijoje

PRAGA. Per 7 liaudies valdžios gyvavimo metus Čekoslovakijoje buvo pasiekta žymių laimėjimų sveikatos apsaugos srityje.

Šiuo metu lovų skaičius ligoninėse padidėjo beveik dvigubai palyginti su prieškariniu laikotarpiu. Per laikotarpį nuo 1947 metų iki šio, laiko dvigubai padidėjo gamyklinių ambulatorijų skaičius. Taip pat žymiai padaugėjo gydytojų ir sveikatos apsaugos darbuotojų. Ligoninės, ambulatorijos, klinikos papildytos naujais įrengimais.

Šiuo metu Čekoslovakijoje yra 11 kartų daugiau vaikų lopšelių, negu buvo prieš karą.

Pagerinus sveikatos apsaugos sistemą ir pakėlus materialinį bei kultūrinį Čekoslovakijos gyventojų lygį, mirtingumas 1950 metais sumažėjo palyginti su 1937 metais 13 procentų, o mirtingumas žindomų vaikų tarpe — trečdaliu.

Apie tolesnį sveikatos apsaugos vystymą liudija tas faktas, kad 1952 metais šiem tikslam buvo asiguota 64 procentais daugiau lėšų, negu 1951 metais.

mykla, kuri dirbs mašinas elektros ir radijo lempoms gaminti. Iki šiol Vengrijoje šios mašinos masiškai nebuvo gaminamos. Įrengimai statomai gamyklai atgabenami iš Tarybų Sąjungos ir liaudies demokratijos šalių. Eilė cechų dar šiemet pradės veikti.

Pagamintas pirmas portatyvinis siaurųjų filmų kino aparatas.

Neseniai traktorių gamykla „Raudonoji žvaigždė“ pagamino naujo tipo savivartį sunkvežimį. Žemės ūkio mašinų gamykla EMAG neseniai išleido pirmąjį runkelių nuėmimo kombainą, kuris taip pat pagamintas remiantis tarybinu patyrimu.

Vengrijos Pramonės Vystymas Penkmečiais

BUDAPEŠTAS. Vykdydama penkmečio planą liaudies ūkiui išvystyti, Vengrijos Liaudies Respublikos pramonė įsisavina naują produkcijos rūšių gamybą.

Antai, pastaruoju metu, Tarybų Sąjungai padedant, buvo įsisavinta kombainų, galingų traktorių ir eilės kitų žemės ūkio mašinų gamyba. Statomos naujos gamyklės ir fabriškai. Gegužės mėnesį buvo pradėta statyti ga-

Jeį Norite Žinoti, Kas Tikrai Dedasi Pasauly, Skaitykite Liaudies Balsą

Liaudies Balsas

SAVAITINIS KANADOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS
LEIDŽIAMAS SPAUDOS DRAUGIJOS

Prenumeratos Kaina:

Kanadoj ir Didžiojoje Britanijoje metams \$3.00; pusei metų \$1.50
Visur kitur metams \$3.50; pusei metų \$1.75.

LIAUDIES BALSAS

P. O. Station C, Box 1013, Toronto 3, Ont., Canada.

ASMENISKAI KREIPKITES: 180 CLAREMONT ST., TORONTO

Telefonas: EMpire 6-4358

DARBININKAI PRADEDA PABUSTI

Kiek anksčiau įvykusioje Kanados Darbo ir Amatų Kongreso konvencijoje Winnipege unių delegatai uždavė reakciniams aukštiesiems lyderiams smūgi, atmesdami siūlomą rezoliuciją, kad valdžia uždraustų Darbo Progresyve Partiją, reikalaujanti iš vadovybės daugiau pastangų darbininkų būvio pagerinimui. Šiomis dienomis veiktas pats įvyko Kanados Darbininkų Kongreso konvencijoje Toronte. Delegatai atmetė vadovybės rezoliuciją ir pareikalavo prirengti kitą unių vienybės reikalą laike streiko ir algų reikalavimų metu. Vadovybė norėjo tokios rezoliucijos, kuri išskirtų pažangesnes unijas, bet nepavyko.

Vadovybės kritikai nurodė, kad fabrikantai yra vieningi prieš darbininkus, nežiūrint jų politinių įsitikinimų skirtumo. Bosų bendrą ofensyvą prieš unijas galima atremti tikta bendru unių frontu.

Medžio darbininkų delegatas iš Vancouverio užpylė karšto vandens už apykales ponui Mosher, kuomet pareiškė, kad aukštoji vadovybė atsisakė duoti reikiamą paramą B. C. medžio pramonės darbininkams laike jų streiko. Mosheris pasiaiškines, kad jeigu vadovybė mesis talkon jiems, tai ji turės panašiai padėti ir kitiems. "Tai kam gi ta vadovybė yra, jei ne padėti darbininkams tokiose reikaluose?" paklausė delegatas. Ir tas delegatas, kaip komercinė spauda nurodė, yra dar antikomunistas.

Abudu suvažiavimai parodė, kad eiliniai nariai pradeda reikšti nepasitenkinimą viršūnėmis, kurios, turėdamos šiltas vietas, užmiršta darbininkų reikalus. Lyderių karas prieš kairiuosius nepadėjo darbininkams, o dar pakenkė. O tam karui jie sunaudojo ne tik daug energijos, bet ir inijstų pinigų.

Komercinė spauda bando pakrikštyti šį eilinių darbininkų protestą "komunistiniu", bet tas nedaug ką padės kapitalistams. Darbininkai pradeda pamatyti kapitalistų ir jų talkininkų "triksus".

BAILIAI AR JUOKDARIAI

Pastaruoju laiku įvyko keletas religinių konvencijų. Viena buvo Hamiltone, kita Londone, o kitos Montreale ir kitose miestuose. Ir nei viena neapsiėjo be politikos. Kai kurios daugiau diskutavo politiką negu religinius reikalus.

Hamiltone ir Londone įvyko protestoniškų tikėjimų lyderių konvencijos. Šios konvencijos, atrodo, daugiausiai diskutavo politiniais klausimais. Protestonai yra pažangesni už katalikus ir kitus. Bet ir čia pasirodė vienas keistas dalykas.

Kaip žinia, Dr. Endicott yra buvęs misijonierius Kinijoje. Jis buvo net Čiang Kai-šeko patarėju. Kada jis pamatė, jog Čiang Kai-šekas yra Kinijos žmonių priešas, jis atsimetė nuo jo ir pradėjo remti liaudies valdžią. Grįžęs Kanadon, jis pradėjo dirbti už Kinijos pripažinimą, už taiką. Jis rezignavo ministerio vietos, bet jis neišėjo iš bažnyčios.

Suvažiavusieji protestonų lyderiai nerado jo kalto. Jis nenusižengęs prieš tikėjimą remdamas Kiniją, dirbdamas už taiką. Bet suvažiavimas pareiškė, kad jis nenori nieko bendra turėti su jo vadovaujama judėjimu už taiką.

Taigi, nėra nusižengimo remti Kinijos liaudies valdžią, nėra nusižengimo reikalauti jos pripažinimo (suvažiavimas pasisakė už Kinijos pripažinimą), nėra nusižengimo veikti už taiką, bet tuom pat sykiu suvažiavimas pasmerkė tą judėjimą ir jo lyderį.

Protestonų lyderiai tuomi parodė, kad jie arba bijo būti apšauktais "raudonais" ir dėl to netekti kapitalistų malonės, arba jie veidmainiauja, žodžiais pasisakydami prieš karą, už taiką, už Kinijos pripažinimą, o darbais prieš.

Jeigu jie, kaip suvažiavime buvo kalbama, veiks už taiką atskirai, tai darys tą patį, ką daro Kanados Taikos Kongress. Bet jų darbas neturės tokios svarbos, kuomet

KAS NAUJO PASAULYJE

Amerikiečiai buvo patiekę "naujus" pasiūlymus dėl paliaubų Korėjoje. Bet visa bėda su tais "naujais" pasiūlymais yra ta, kad jie yra tokie patys, tik truputį kitokiais žodžiais pasakyti.

Net pačių amerikiečių spauda pripažįsta, kad nieko naujo.

Tie pasiūlymai taip suformuluoti, kad "palengvinti" korėjiečiams ir kiniečiams savo "veidą išgelbėti".

Irano premjeras davė ponui Churchillui 10 dienų dėl apsisvarstymo. Iranas reikalauja kalbėti trumpai ir aiškiai.

Jei Britanija nori susitarti su Iranu, ji privalo padengti nuostolius, atmokėti skolas už aliejų ir t.t.

Ką britai pasakys, dar nežinia, bet spauda teigia, kad Churchillas negalės priimti "ultimatumo".

Tuo tarpu amerikiečiai sukaliuojasi apie premjerą ir kitus lyderius ir nori surasti kelius, kaip patiems prisiklajuoti prie iranėčių ir paimti jų aliejų savo komandon.

NATO šalys susirūpinusios, kad amerikiečiai kai kurias iš jų iš kalno atiduoda "priešui".

Girdi, amerikiečiai numatę gynyimosi liniją Reiną. Tas reiškia, kad Danija, Olandija ir Vakarų Vokietija nebus ginamos atsitikime "užpuolimo iš Rytų".

Europos Konsultacinė Asemblėja 67 balsais prieš 2 pareikalavo, kad NATO gintų visas šalis. Girdi, visos turi tokias pat teises būti ginamomis, kaip ir Francija ar Britanija.

Amerikiečių kandidatai į prezidentus ir viceprezidentus atlieka "vėlykinę". Jie kelia viršun savo "griekus" ir teisinasi prieš visuomenę.

Republikonų kandidatas į viceprezidentus senatorius Nixon, apkaltintas ėmimo kyšių iš turčių, atliko finansinę išpažintį. Jį pasekė demokratų kandidatas į prezidentus gubernatorių Stevenson. Dabar eilė generolui Eisenhowerui.

Atrodo, tačiau, tuščias dalykas. Ką jie dabar sako ar daro, visai nesvarbu. Jie tą visai užmirš, kad bus išrinkti ir paims valdžią į savo rankas. Be to, juk jie turės vykdyti savo bosų valią — Wall Streeto valią. O tas nei nesapnuoja apie bent kokią išpažintį ar pasiteisinimą.

je apsisukę smerkia tokį pat darbą kitų. Karo kurstytojams ne vardas baisus, o darbas. Tito giriasi esąs geresnis komunistas už Staliną, o jie labai mėgsta jį.

Amerikiečiai turėjo "atominių bombardavimą" pereitą sekmdienį. "Priešas" bombardavo Buffalo miestą.

Specialistai apskaičiavo, kad 40,000 asmenų buvo "užmušta", 19,000 "sunkiai sužeista" ir 20,000 "lengviau sužeista". Viso 79,000 "aukų."

Ną, o kiek būtų New Yorke? O jeigu ne viena bomba būtų numesta, o bent kelios? Reikėtų jiems pagalvoti apie tai rimtai. Atsitikime karo tas gali būti realu.

Wafdistų partija atsako pildyti generolo Naguib patvarkymus ir atsako pašalinti Mustafą el Nahas, kaip reikalauja generolas Naguib.

Beveik visos kitos partijos apsisvalė nuo kyšininkų ir kitų elementų, kuriuos valdžia įkaltino, bet Wafdistai atsako sekti jų pėdomis.

Kai kurie stebėtojai mano, kad Wafdistų partija gali būti paskelbta nelegale, jeigu ji ir toliau neklausys generolo Naguib.

Jeigu ji būtų uždaryta, valdžia konfiskuotų partijos turta sumoje \$250,000 ir išdalintų labdaringsoms organizacijoms.

Vakarinės Vokietijos socialdemokratai išsirinko naują lyderį vieton mirusio Schumacherio. Juomi yra Erich Ollenhauer.

Sakoma, kad Ollenhauer yra kiek švelnesnis už Schumacherį, bet vistiek priešingą vokiečių apginklavimui.

Europos Konsultacinė Asemblėja susirinkime vokiečių socialdemokratų atstovai balsavę prie rezoliuciją, reikalaujančią iš NATO, kad visos šalys būtų ginamos vienodai.

Generolas Omar Bradley mano, kad karš pavojus mažesnis, bet jis vistiek reikalauja, kad apsiginklavimas nebūtų sumažintas.

Generolas Bradley yra Jungtinių Valstijų generalinio štabo pirmininkas.

Kalbėdamas Angliškai Kalbančių Sąjungos susirinkime, Dr. H. L. Keenleyside, Jungtinių Tautų Technikinės Pagalbos Administracijos generalis direktorius, pareiškė, kad yra žalinga siekti pasaulio saugumo militarinėmis priemonėmis.

Jis sako, kad pirma reikia užtikrinti pasaulio saugumą ekonominiai. Už tai jis siūlė daugiau skirti ekonominei

pagalbai, o mažiau militariniams reikalams.

Daugelyje šalių vidutiniškai žmonių pajamos sukasi apie \$100 į metus.

Pietų Afrikos valdžia grumoją ištraukimu savo kariuomenę iš Korėjos, jeigu Jungtinės Tautos nesustos kišusios nosies į Pietų Afrikos reikalus.

Arabiški kraštai reikalauja, kad Jungtinės Tautos užstotų Pietų Afrikos vietinius žmones prieš Malano valdžią, kuri nori palaikyti juos vergų padėtyje.

Komisija, Kuri Tyrė Bakteriologinį Karą Kinijoje ir Korėjoje

Štai tie mokslininkai, kurie sudarė Tarptautinę Mokslininkų Komisiją, kuri tyrinėjo du mėnesius bakteriologinio karo metodus, amerikiečių panaudotus Kinijoje ir Korėjoje:

Dr. Joseph Needham, F. R. S., biochemijos dėstytojas Cambridge universitete, buvęs mokslinis patarėjas britų ambasadoje Čunkinge, o vėliau UNESCO Naturalių Mokslų Departamento direktorius (Anglija).

Dr. Andrea Andreen, ligoninių tarybos centralinės klinikinės laboratorijos direktorius Stokholmo mieste (Švedija).

M. Jean Malterre, Grinono Nacionalės Agrikultūros Kolegijos gyvulių psichologijos laboratorijos direktorius (Francija).

Dr. Oliviero Olivo, Bologna universiteto medicinos fakulteto žmonių anatomijos profesorius (Italija).

Dr. Samuel B. Pessoa, Sao Paulo universiteto parazitologijos profesorius; buvęs Sao Paulo valstijos visuomenės sveikatos direktorius (Brazilija).

Dr. N. N. Žukov-Vereznikov, bakteriologijos profesorius, Tarybų Sąjungos Medicinos Akademijos viceprezidentas.

Dr. Franco Graziosi, Romos universiteto Mikrobiologijos Instituto padėjėjas, kuris buvo stebėtoju ir konsultantu.

Taika Veda Žmoniją
Gerovę ir Kultūrą

Pastabos

Nepriklausoma Lietuva labai entuziastiškai talpina žinutes, kurios iškelia viršun imperialistų veiklą naujam karui sukurstyti.

Kardelininkai trokšte trokšta naujo karo.

Ant tiek pat jie nekenčia judėjimo už taiką.

Tas tur būt ir paaiškina tą faktą, kad lietuvių atžagareivių tarpe net ir liberalai baisūs žmonės.

Tikėsit, ar ne, bet tos moterys, kurios eina dirbti, kad padėti vyrams išlaikyti šeimas, yra atsakomingos už ekonominius sunkumus Kanadoje, kaip mano nekurie darbininkų lyderiai.

Vienas toks net rezoluciją pasiūlė Kanados Darbininkų Kongreso suvažiavimui, kad būtų pareikalauta iš valdžios uždrausti vedusioms moterims dirbti dirbtuvėse.

Jis -sako, kad moterys griaua Kanados ekonomiją. Matote kokių žiopių yra ir tarp darbininkų lyderių.

Kanados Darbininkų Kongrese buvo iškeltas obalsis, kad visokios ušijos laikytųsi vieningai, prieš fabrikantus; kad viena kitai padėtų.

Ta idėja buvo entuziastiškai priimta, bet Kongreso prezidentas Mosheris buvo jai priešingas. Tai jums ir lyderis.

Delegatų pastabos, kad fabrikantai eina iš vieno, yra pamatuotos. Fabrikantai turi savo sąjungas, kurioms priklauso visi, nežiūrint pažiūrų skirtumo.

Jungtinių Valstijų kandidatai į prezidentus ir viceprezidentus (eina kalba apie demokratų ir republikonų kandidatus) besibardami iškelia viršun, kokias stambias sumas jie gauna dėl savo rinkiminės agitacijos iš fabrikantų.

Tas parodo, kad darbo žmonės, norėdami turėti sau užtarėjus parlamentuose ir kitose valdvietėse, turi palaikyti darbo žmonių kandidatus.

Nieko nesėsi savo naudai, nieko ir nepiausi.

Žmonės vis matydavo skrendant lėkštes. Dabar jau mato skrendančius cigarus ir dešras.

Kaip būtų puiku, kad tos dešros ir cigarai pradėtų kristi iš debesų!

Bet nelaukim tokių laikų.

Dešra yra valgomas daiktas, o cigarai kitiems yra tiek pat brangūs, kaip ir dešros. Valgomų daiktų kapitalistai veltui nemėtyt, nors jie mažiau kainuoja.

Senatorius Taftas ir generalas Eisenhoweras buvo dideli oponentai iki republikonų konvencijos. Dabar jie pasidarė geri "čiomai" ir bendromis jėgomis tikisi pašalinti demokratų administraciją. Eisenhowero susidraugavimas su Taftu rodo, kad ir jis yra antiarbininkiškas.

Ką Kiti Rašo

O Kaip Su Jais

Pranciškonų Darbininkas aštriai pajuokia ir smarkiai iškritikuoja didžiąją Indiją. Jos nelaimė esanti jos pagoniškoje religijoje.

Kodėl ir kaip?

Todėl ir taip, kad Indijoje kasmet po keletą milijonų tonų grūdų suėda jos "šventosios" beždžionės ir "šventosios" karvės. Visa iki šiol Amerikos suteikta Indijai parama duonos formoje sugarmėjusi į tų "šventųjų" sutvėrimų kiaurus pilvus. Todėl Indija neišbrisianti iš skurdo tol, kol neatsikratysianti "pagonybės su keistu gyvulių garbinimu" (Darbininkas, rugs. 16 d.).

Mes neturime nei palinkimo, nei patraukimo tyčiotis iš tikinčiųjų. Indusai tiki vienai, pranciškonai tiki kitaip. Indusai garbina beždžiones ir karves, krikščionys — iš medžio bei akmens padirbtus balvonus. Jeigu juoktis iš vieno, tai taip pat galima juoktis iš kitų.

Dabar apie šventųjų pilvus ir grūdus. Baisi kraštui nelaimė. Sutinkame.

Bet kaip su mūsų kunigais, jų gospadinėmis, daktarais, vargamistromis, zakrastijonais, minyškėmis, kapuciniais, jezuitais? Jie irgi nei sėja, nei piauna, o tik valgo, tik naikina. Jeigu rim-

Atominės bombos, tai visai kitas dalykas.

Kažin kodėl kunigai tyli.

Juk dabar gera proga skelbti, kad dievulis stebūklus rodo.

Ar tai ne stebūklas, kuomet dešra skrenda padange?

J. Y.

tai apskaičiuotume, tai surastume, kad jie suvalgo ir sunaikina nė kiek nemažiau grūdų ir duonos, kaip tos Indijos "šventosios" beždžionės ir "šventosios" karvės.

Sita baisi parazitų armija yra tokia pat krašto ir tautos nelaimė.

Ar apie tai Pranciškonų organas pagalvoja, taip visa burna pasmerkdamas visą indusų tikėjimą? — A. Bimba.

Kovoj už Taiką Intelligentija

TSRS laikraštis "Pravda", rugp. 12, rašė:

"Didysis taikos šalininkų judėjimas nepaliaujamai auga ir stiprėja, pasiekia vis naujus laimėjimus. Visos taikingosios tautos kraštai remia taikos kongresų ir Pasaulinės Taikos Tarybos nutarimus.

"Taikos šalininkų judėjimo jėgą sudaro tai, kad jis išreiškia gyvybinius plačiausių liaudies masių interesus. Per praėjusią pusę amžiaus žmonija dukart patyrė pasaulinio karo baisumus. Ji nenori, kad jie pasikartotų trečią kartą. Kaip tik todėl taikos šalininkų judėjimas vienija šimtus milijonų žmonių visame žemės rutulyje, nepriklausomai nuo kalbos, nacijos, rasės, tikybos, profesijos, idėjų ir politinių pažiūrų skirtumo.

"Drauge su darbininkais ir valstiečiais kovoję už taiką veikliai dalyvauja priešakinė visų šalių inteligentija. Šio galingo šiuolaikinio judėjimo gretose žengia visam pasauliui žinomi mokslininkai, rašytojai, dailininkai, inžinieriai, gydytojai. Aukštas

ir kilnus tikslas įkvepia juos pasiaukojančiai kovai už taiką.

"Pažangieji mokslo, technikos, meno, literatūros veikėjai su giliu pasipiktinimu pasisako prieš naujo pasaulinio karo ruošimą, prieš imperialistinių agresorių intrygą. Jie protestuoja prieš siaubingas amerikinių interventų piktarybes Korėjoje, reikalauja nutraukti karą."

Neseniai Berlyne įvykusiame Tautų Kongrese Prieš Bakteriologinį Karą

"dalyvavo visų šalių pažangiosios inteligentijos atstovai priešakyje su Pasaulinės Taikos Tarybos pirminku, visame pasaulyje žinomu mokslininku Frederiku Žolio-Kiuri".

"Pravda" pastebi:

"Tarptautinės studentų sąjungos sekretoriatas taip pat prisijungė prie Pasaulinės Taikos Tarybos Berlyno nepaprastosios sesijos nutarimų ir paragino visus savo narius veikliai ruošti būsimajam Tautų kongresui taikai ginti.

"Aktyviai dalyvauja kovoje už taiką Tarptautinė teisininkų - demokratų asociacija, padėjusi demaskuoti amerikinius interventus, nusikalstamai naudojančius Korėjoje ir Šiaurės Rytų Kinijoje bakteriologinį ginklą.

"Priešakinė inteligentija kapitalistinėse šalyse supranta, kokias nelaimes ir siaubą neša tautoms karas, kokia sunkia našta užgula tautas ginklavimosi varžybos. Intelligentija supranta, kad ginklavimosi varžybos, ruošimasis naujam karui sukelia mokslo militarizavimą. Kapitalistinės monopolijos priima tik tuos mokslinius tyrimus ir technikos atradimus, kurie yra skirti tautoms naikinti."

Didieji mokslo žmonės gerai suprastami pavojų naujo pasaulinio karo taip jau stoja už taiką. Taikos veikloje dalyvauja:

"Mokslininkai, kurių vardais didžiuojasi visa pažangioji žmonija, — profesorius Žolio-Kiuri Prancūzijoje, Bernalas ir Krouteris Anglijoje, daktaras Du Bois Jungtinėse Amerikos Valstijose, profesorius Ikuo Ojamá Japonijoje — ir daugelis kitų kapitalistinėse šalyse gyvenančių mokslo veikėjų, talentingų rašytojų, poetų, dailininkų drąsiai stoja į judėjimo už taiką gretas ir patraukia paskui save kitus.

"Vakarų Vokietijoje priešakiniai kultūros veikėjai, priklausantieji įvairioms politinėms partijoms, aktyviai stoja prieš Vokietijos suskaldymą, prieš jos vakarinių sričių pavertimą placdarmu amerikinei agresijai. Jie kovoja prieš Bonos separatinę, karinę sutartį, už vieną, demokratinę, nepriklausomą ir taikingą Vokietiją."

Amerikoj už taiką stoja

ŠYPSENAS

Kur Kostumeris Visados Klaidingas

Krautuvės savininkas susitiko buvusį pardavėją policininko uniformoje.

"Kas geriau, būti pardavėju, ar policininku?" paklausė krautuvininkas, pas kurį jis tarnavo pardavėju, bet buvo atleistas už nemandumą su kostumeriais.

"Aš senai ieškojau tokio darbo", atsakė policininkas. "Šiame darbe kostumeris visados klaidingas".

—o—

Jis Nemyli Kelionės

Klebonas užėjo paš buvusį parapijoną pasiteirauti, kodėl jis nebesilanko bažnyčion.

"Ar ne baisu jums, kad po mirties gali tekti eiti į peklą?" užklauskė kunigas, patyres, kad jo parapijonas jau nebetiki.

"Matote, kunigėli," atsakė žmogelis, "dabar, mokslui nuolatos plečiantis, dangus traukiasi vis tolyn ir tolyn, o aš ilgos kelionės nemėgstu".

—o—

Čia Ne Vėlinės

Misis Migil buvo dar nesena moteris, bet ir ji nemylėjo, kad žmonės žinotų jos amžių. Kada jos draugės rengė jai gimtadienio balių, ji pareikalavo nenaudoti žvakučių ant keiko.

Kada susirinkusieji svečiai pradėjo teirautis, kur gi žvakutės, ji jiems atkirto:

"Čia gimtadienio balius, o ne vėlinės".

taipgi ir daugybė protestonų dvasiškijos. Katalikų bažnyčios vadovybė kažin kaip tai neaiškiai kalba apie taiką. Kartais darosi įspūdis, kad jie geriau bevelija matyti karą, nors niekas nieko kare nelaimėtų.

Jeigu reakcijai dabar nevyksta visame sviete, išskyrus Jungtines Valstijas, naujas pasaulinis karas jos netik nesustiprintų, bet visiškai jai galą priartintų. Pažangieji žmonės tačiau nenori karo, nes jis baisiai daug žmonių atsieitų. Katalikų bažnyčios hierarchija rodo turėtų kovoti prieš karą, nes jame ji ir sau nieko gero negali įmatyti.

Protestonų veik visos dinominacijos, šve liniau ar griežčiau, pasisako prieš naują pasaulinį karą.

Amerikos taikos jėgos žymiai stiprėja, jos tačiau nėra užtektinai didelės, kad priverstų karą kurstytojus nutiikti, kad padarius spaudimą ant valdžios eiti prie taikos.

Tos jėgos auga. Jos pasieks to laipsnio, kad karą kurstytojai, kurie pelnėsi iš (Pabaiga ant 7 pusl.)

NEMALONI REFLEKCIJA

Rašo J. Yla

Toronto Daily Star rugsėjo 19 dienos laidoj editoriale rašo:

"Nemaloni refleksija apie superginklus yra ta, kad vakarinis pasaulis gali padaryti šiandien, tai komunistinis pasaulis galės padaryti rytoj. Kai kuriais atsitikimais gali būti atbulai. Ekspertai Jungtinėse Valstijose apskaičiavo, kad, kaip dabar yra, Tarybų Sąjunga gali padaryti atominį užpuolimą, nuo kurio nukentėtų 7,000,000 žmonių Amerikoje per kelias dienas. Skaitlinė veikiaušiai per didelė. Apsigynimo priemonės gal apsidirbtų su didžiuma prieš atominį bombierių pirma, negu jie pasiektų savo taikinius.

"Bet vistiek, atominės bombos, kontroliuojami sviediniai ir hidrogeno bombos žada tapti tokiomis naikinančiomis, kad jos galėtų nušluoti modernią civilizaciją ir daugybės žmonių atsitikime ilgesnio karo."

Tai didelė tiesa. Ką kapitalistai šiandien daro prieš pažangiečius, prieš socialistinius kraštus, ateityje gali būti užmokėta tuo patim ir dar su procentais. Socialistinis pasaulis dabar yra stiprus, bet nuolatos auga. Jis industriniai kyla daug greičiau, negu kad tikima šiame pasaulyje. Auga žmonių solidarumas, patriotizmas. Tai gi, kas svajoja traktuoti socialistinį pasaulį atominėmis bombomis ir kitais baisiais pabūklais, gali pilnai tikėtis atatinkamo užmokesčio. Jeigu būtų sukeltas karas, aišku, ginklas būtų prieš ginklą. Hitlerininkai galėtų pasakyti apie tai. Japonai galėtų taip pat pasakyti.

Toliau Star sako, kad pasaulis turi susitarti. Jeigu jis nesusitars, tai jis susinaikins. Ir čia didelė tiesa. Bet Star toliau nenuėina. Iki šiol jis ir nebandė eiti. Jis pralenkė ir kitus laikraščius kaip tokio susinaikinimo kurstytojas. Jis šmeižė taikos judėjimą, gyrė "policinius" žygius Korėjoje. Jis dar nepasisakė prieš napalm bombas, bakterijas ir t.t.

Kaip pasaulis gali susitarti? Čia ir glūdi visas reikalo branduolys. Ir šį klausimą reiktų visiems žmonėms plačiai diskutuoti.

Kada samdytojas ir samdinys susikerta, būna derybos. Ginčas tik tada likviduojamas, kada abi pusės nusileidžia, suranda vidurį. Bet ar kapitalistinis pasaulis nori eiti prie tokio vidurio?

Paimkime priėmimą tautų Jungtinių Tautų Organizaciją. Kapitalistinis pasaulis nori, kad būtų priimtos visos kapitalistinės šalys, bet ne-nori įsileisti nei vienos socia-

listinės šalies. Kaip tuomet galima susitarti?

Korėjoje, kapitalistinis pasaulis atsisako laikytis net savo konvencijų.

Kaip galima būtų likviduoti nesuipratimus Vokietijoje? Kapitalistinis pasaulis nori, kad rytinė Vokietija likviduotųsi, pasiduotų vakarinei, panaikindama visas praveistas reformas. To negalės būti. Abidvi Vokietijos gali susivienyti surasdamos vidurį. Čia reiks abiem nusileisti. Rytinė turės šio to atsisakyti, o vakarinė pažengti pirmyn.

Taip, ieškant vidurio, galima būtų likviduoti karus Malajuose, Burmoje, Indo-

Kinijoje, likviduoti ginčus tarp britų ir egiptiečių, tarp britų ir iranėčių ir t.t.

Tuo tarpu kapitalistinis pasaulis laikosi nusistatymo: nei žingsnio atgal. Arba jūs pasiduokit besąlyginiai, arba mes kovosime jus.

Kapitalistiniame pasauliui reiktų daugiau pagalvoti apie tai, kaip pasaulis nuolatųs ejo ir eina pirmyn. Ant vietos negalima stovėti. Kas jau praėjo, tas praėjo, nebesugrąžinsi. Reikia rasti naujas išeitis. Yra didžiausia bukapatystė manyti, kad galima pasukti laikrodį atgal. Komünizmo nebeužjarysi už groty. Reikia su juo tartis ir susitarti.

O tiems, kurie per daug tiki atomines bombas ir vedamus sviedinius, reiktų dažniau atsiminti "nemalonią refleksiją".

THAILNDAS

Rašo J. FLEMING

Penki didieji Bangkoko viešbučiai įrengti vyriausiai dėl užsieniečių. Aš pasirinkau Rathanakosino viešbutį, ant Rajdamnarn ave. (Royal Promenade), kuri, mano manymu, yra ramiusia vieta mieste. Čia nėra triukšmaujančių minių po mano langu, rėkujančių gatvinių pardavėjų, barškančių gatvėkarių.

Įdomiausių Thailando sostinės ir, kaip aš tuojaus patyriau, visos šalies požymiu yra platus ir išsišakojęs tinklas kanalų. Bangkok yra taip išraižytas šitų vandeno keilių, kad jis primena Veneciją, nors visos apylinkės labai skirtingos. Kanalai negilūs, jais gali plaukioti tik plokščiais dugnais laiveliai (junks); bet už tai jie platus — nekuri yra 50 metrų pločio. Praeityje jie buvo vyriausios šalies transportacijos arterijos. Maži arkliai — beveik kaip mažieji arkliukai — netinka sunkioms ir ilgoms kelionėms, o buivolai labai lėti. Net ankstyvaisiais šio šimtmečio metais prekės buvo gabenamos vyriausiai laiveliais. Gelžkeliai ir sunkvežimiai atėmė kanalų pirmesnę svarbą ir šiandien jie yra vartojami daugiausiai dėl irigacijos ir vandens tiekimo. Geriamasis vanduo dažnai imamas iš šitų kanalų ir būna labai neskanus ir nešvarus.

Bangkok yra gana didelis miestas. Jis turi beveik milijoną gyventojų. Dauguma yra thajai; bet taipgi yra daug malajų ir indijonų, ir net kinų. Dauguma kinų gyvena ant Yawarad Road, kuris yra viena iš svarbiausių miesto gatvių. Čia yra daug krautuvių, valgyklų, didelių ir visai mažų, atviram ore, kurios išrodo, kaip armijos lauko virtuvės.

Bangkoko centralinė gatvė yra žinoma dviem vardais: New Road, angliškai, ir Charoen Krung, thaiškai. Tas nėra išimtis, nes pati sostinė turi du vardus. Anglams ir kitiems užsieniečiams ji yra Bangkok; vietiniams yra geriau žinoma kaip Krungthep (vyriausias miestas). Daug anglišku pavadinimų yra rezultatas daugelio metų anglų dominacijos.

Grįžkime prie New Road (Naujo Kelio). Didžiuma jo užima mažos dirbtuvėlės virintojų, automobilių mechanikų, kalvių ir kitų amatininkų. Gyvenimo sąlygos baisios. Dirbtuvės ir gyvenamieji namai po tuo pačiu stogu; skarmaluoti, o labai dažnai visai nuogi, vaikai žaidžia visą dieną ant purvinių grindų, apie liepsnojančią krosnį.

Amatininkai, darbininkai ir keletas industrijų, kurios egzistuoja čia, ir dokų darbininkai uždirba nuo 300 iki 400 bath'ų į mėnesį; 500 bath'ų į mėnesį yra skaitoma minimum dėl šeimynos iš trijų. Dauguma darbininkų ir raštinių tarnautojų neuždirba užtekinai dėl pragyvenimo, todėl visuomet gaudo pašalinius darbus. Daugelis iš jų, kaip man pasakojo, uždarbiauja su taksu — triračiais rikšomis — po reguliarių darbo valandų.

Dėl daugelio Bangkoko darbininkų ir raštinių tarnautojų "namai" yra sulūžę maži laiveliai (junks), priristi prie kanalų arba Chao Phya upės krantų. Bangkoko randašis prie minėtos upės žiočių. Kada nedirba, laivelį gyventojai ginasi nuo bardo žuvaudami ir vėžius gaudydami. Linijos tokių laivelų sudaro tikras gatves, kurios eina per visą Bangkok miestą; jos yra tiek sutapūsios su gyvenimu, kad sostinės paštas pripažįsta ir re-

guliariai pristato pašta į tuos laivelius.

Gyvenimas laiveluose yra ne tik labai nepatogus ir sunkus, bet ir pavojingas, nes laiveliai yra lengvai prieinami nuodingoms gyvatėms, kurios yra tikra bausmė Thailande. Jos veisiasi net pačiame sostinės centre ir dažnai įsikrausto į namus.

Buvo įsteigtas specialus Pasteuro Institutas Bangkok mieste gydymui gyvačių įklastųjų. Šimtai gyvačių laikoma po uždaru, kad būtų iškur paimti nuodų dėl gaminių mo čiepu. Darbas pavojingas, bet instituto darbininkai atlieka jį be baimės, gaudydami gyvates ir spausdami iš jų nuodus. Apgailėtina, tačiau tik Bangkok ir paylinkių žmonės gali būti čiepyjami. Toliau nuo sostinės, mirimai nuo gyvatės nuodų labai skaitlingi.

Geriausia Bangkoko vieta yra jo prieplaukos. Daug užsieniečių laivų atplaukia upe į miesto prieplaukas, kurios priklauso užsieniečių laivų kompanijoms. Netoli randašis tų kompanijų raštinės ir užsieniečių bankai.

Dienomis ir naktimis, Sonwad Road yra pilnas gyvumo. Tai čia britų, amerikiečių ir japonų laivai pakrauna ryžius, medį, skardą, tungsteną, žuvį, druską ir šelaką — svarbiausius Thailando produktus. Thailando importas susideda iš daugelio gatavų gaminių — nuo lietsargių iki automobilių.

Thailando eksporto ir importo struktūra yra puikus įrodymas jo ekonominės priklausomybės nuo industrialinių išsivysčiusių imperialistinių šalių. Vietinė industrija tebėra labai žemam laipsnyje; ji beveik rubežiuojasi degtukų, cemento, svaigalų ir keleto popierio įmonių. Čia iškasami tungstenas ir skarda, taipgi yra daug lentpiuvių, kurios prirengia medį dėl eksporto. Šalies turtai išvežami pavidale žalios medžiagos ir pasirodė labai pelningi užsieniečiams kapitalistams.

Britų firmos vaidina svarbią rolę Thailando ekonomijoje, kontroliuodamos didesnę dalį ryžių, medžio ir skardos eksporto. Prekybą šiais produktais bei gamina šis kontroliuoja Bombay-Burma Trading Corporation ir Borneo Company.

Thailando valdžia bando perimti užsieninės prekybos kontrolę, bet nevyksta, nes jai stokoja pinigų, laivų ir patyrusių žmonių. Nesugeba ir privatiškos Thailando organizacijos konkuruotis su užsienio firmomis.

Britų interesus, nors jie dar laiko svarbias pozicijas šalies ekonominiame gyvenime, nuolatos stumia lauk amerikiečių kopeticija, kuri žymiai padidėjo nuo pabaigos antro pasaulinio karo. 1949 metais Amerikos Ban-

kas įsteigė skyrių Bangkok mieste, ant New Road. 1950 metais britų patarėjai, įsivertinę daugelyje Thailando valdžios departamentų, buvo pakeisti amerikiečiais. Dabartiniu metu čia yra 30 amerikiečių kopeticija, kuri rikultūrinių, industrinių, "apsvietos" — atsiųstų pagal Thailando "techniškos pagalbos" sutartį su Jungtinėmis Valstijomis. Amerikiečių kontroliuojamas Tarpautinis Bankas dėl Rekonstrukcijos ir Išvystymo yra labai veiklus Bangkokke, teikdamas paskolas — regimai "pastūmėti ekonominį vystymąsi", bet aktualiai, beveik kiekviename atsitikime, tik tose ekonomijos srityse, kuriose Wall Streetas turi tiesioginius interesus. Tas ypatingai taikoma gumai. Iš 100,000 tonų gumos, užauginamos Thailande per metus, 97,000 tonų eina į Jungtines Valstijas.

Kaip vyriausios gumos pirkėjai pasaulinėje rinkoje, amerikiečių pirkiai stengiasi numušti Thailando gumos kainą, o kad to atsiekti, jie mažina užpirkimą. Gumos eksportas nupuolė nuo 41,000 tonų per pirmus praėjusių metų mėnesius iki 35,000 tonų per tą pat laiką šiemet. Rezultatai tuojaus pasirodė. Dar vasario mėnesį gumos kaina nupuolė nuo 15 bhatų iki 9 bhatų už kilogramą; gegužės mėnesį buvo jau tik 7 bhatai, o kartais tik 5. Beveik 70 nuosimčių gumos plantacijų, kaip pranešė Thailando spauda, laikinai sulaukė gamybą balandžio ir gegužės mėnesiais. Šis amerikiečių spaudimas ant gumos kainų iššaukė nemažą susirūpinimą pietinėse srityse, kur gumos auginimas yra vyriausias užsiėmimas. Plantacijų darbininkai dirba nepilną laiką, o daugelis buvo visai atleista.

Plantatoriai bando surasti išėjimą kapodami algas. Vidutinis uždardis, sako plantacijų darbininkai ir maži plantatoriai savo laisuke, kuris tilpo laikraštėje Puangchon, yra nuo 10 iki 20 bhatų į dieną, ko neužtenka nei pusbdžiam gyvenimui.

(Bus daugiau)

Išmokit šokti

Trumpu laiku visokius šokius. \$6.00 į mėnesį

Nuolaida dėl grupių ir organizacijų, kurios nori, kad jų nariai išmokyti socialius šokius teisingai. Mes galime geriausiai patenkinti pamokomis ir mokesčiu.

"Hall To Let"

MATSUO DANCE STUDIO

Canadian Dance Teachers Ass'n

1331-A Dundas St. W.

LO. 3370 Toronto

Kariai taip lenk žemėje. S puoše ka re prie viškus d niai apsi linkėse ežero pa valstieči ragaišis, kai pris karius, r dalius ir Maža ta trum naktį gi

Jau s gesta va me dang Prie tro čiai, ant tupi pas jės visą Oriolo, lietuviš no fašis

— Ir kapojot

— Ir roms"

— O visų pu

— O teirauja

— N

gai... Š tieji...

turiasde emė. Al pusėn.

Leite pasakoj

drauga

— Ar vi?

Leite tingas k

mė į pa sakoti a

reikia

karo su

galėjo

apie vis

tavos iš

— K

brangie kinti, —

buvo s

mums k

davome

ja, par

Lipa ar

tankas,

nes žin

tavim!

— Gi

telėjo v

— Stali

vojės.

Dalin

teilus in

tik prai

gintos o

lenai...

savo n

nūs nei

seserų.

kiek pe

žiemos

prie spi

tuščios

Tėvynės Karo Frontuose

J. MACIJAUSKAS

(Tąsa)

Kariai žygiuoja toliau, ir taip lengvos kojos gimtoje žemėje. Šventadieniškai pasipuodę kaimų žmonės, susibūrę prie viešelių, tydi lietuviškus dalinius. Vakare daliniai apsistoja Tvereciūso apylinkėse — gražaus Eržvieto ežero pakrantėje. Kiekvieno valstiečio troboje ant stalo ragaišis, šiltas pienas. Vaisiai priskina vyšnių, vaišina karius, rydami akimis jų medalius ir ordinus.

Maža kas tesumerkė akis tą trumpą pirmąją vasaros naktį gimtojoje žemėje.

Jau seniai nusileido saulė, gesta vakaro žaros. Blyškiam danguje mirksi žvaigždės. Prie trobos susėdę valstiečiai, ant tvorų, lyg šarkos, tupi paaugliai. Karys praėjęs visą karo kelią nuo pat Oriolo, oriai pasakoja, kaip lietuviškieji daliniai triuškino fašistus.

— Ir "tigras" uodegas kapojot? — girdėti balsas.

— Ir "tigras", ir "pantroms", ir pačiam Hitleriui.

— O-ho-ho! — stebisi iš visų pusių.

— O jūs kaip gyvenot? — teiraujasi karys.

— Neklausk, sūneli, blogai... Šaudė, degino prakeiktieji... Žemę, kur valdžia keturiasdešimtaisiais davė, atėmė. Akis pražiūrėjom rytų pusėn... Jūsų belaukdami.

Leitenantas Meškauskas pasakojo valstiečiams apie draugą Staliną.

— Ar matei Staliną, kareivi?

Leitenantas nebuvo ypatingas kalbėtojas. Jis atsirėmė į palangę, susimąstė. Pasakoti apie Staliną... Juk tai reiškia pasakoti apie visus karo sunkumus, kuriuos nugalėjo tarybiniai žmonės, apie visas pergales, apie Lietuvos išvadavimą.

— Kaip jums pasakoti, brangieji? — bandė jis aiškinti, — Stalinas visą laiką buvo su mumis. — Kai mums būdavo sunku, pajusdavome, kad jis šalia atsistoja, paremia galingu petim. Lipa ant tavęs milžiniškas tankas, o tu lyg uola laikais, nes žinai — jis, Stalinas, su tavim!

— Girdi, kaimyn, — kumštelėjo vienas kitą valstiečiai, — Stalinas, sako, fronte buvęs...

Daliniai žygiavo per miestelius ir kaimus, kuriais ką tik praūžė karo audra. Išdegtos gatvės, akmenys, pelenai... Daug karių nerado savo namų ir artimųjų, sūnūs neišvydo motinų, broliai seserų. O kiek buvo svajota, kiek perkalbėta speiguotais žiemos vakarais žeminėje, prie spinksulės, padarytos iš taščios sviedinio tūtos!

Nuvyko aplankyti namiškių ir karininkas Petras Matulionis. Toje vietoje, kur anksčiau stovėjo gimti namai, su neaukšta tvorele ir margažiedžiu darželiu, jis rado žolėmis apaugusius degėsius. Senukus — tėvą ir motiną — sušaudė hitlerininkai ir lietuviškieji buržuaziniai nacionalistai.

Čia pat, kaip prieš daugelį metų, siūbavo senas uosis, taip pat į kalniuką kopė takelis, tik gimtų namų ir tėvų nebebuvo...

Lietuviškieji buržuaziniai nacionalistai žiauriai persekiojo senelius Matulionius. Jie miršo dėl to, kad penki Matulionių sūnūs kovėsi Tarybinės Armijos gretose prieš vokiškuosius fašistinius pavergėjus.

Visi broliai Matulioniai nuo pat jaunų dienų dalyvavo revoliuciniame judėjime. Septyniolikmetis Algirdas pirmasis atvežė į gimtąjį Kunigiškių kaimą nelegalią bolshevikinę literatūrą ir pogrindyje leista "Tiesos" laikraštį. Išvykdamas į Alytų, jis pavedė savo broliui Eduardui platinti komunistinius atsisaukimus.

1935 metais į Lietuvos komunistų partijos gretas stėjo broliai Alfonsas ir Petras Matulioniai.

Savo drąsia revoliucine veikla broliai Matulioniai įgijo didelį autoritetą. Po kurio laiko Alfonsas Matulionis buvo partijos Rokiškio rajono komiteto sekretorius, Petras — gimnazijos komjaunimo organizacijos sekretorius, — Eduardas — Klaipėdos prekybos instituto partinės organizacijos sekretorius. Už revoliucinę veiklą Smetonos vyriausybė nekarta emėsi represijų prieš Matulionius.

Tėvynės karo metais visi broliai Matulioniai tapo lietuviškojo jūginio kariais. Broliai patriotai narsiai kovojo su priešais.

... 1943 metų žiema. Inirtingi mūšiai prie Oriolo. Priešo kulkosvaizdžių ugnis neleidžia mūsiškiams nė galvos pakelti. Staiga kariai pamatė prieš save pažįstamą figūrą... Leitenantas atsiplėšė nuo žemės ir puolė į priekį, šaudydamas iš automato. Visas dalinys puolė įkan-din jo. Šis drąsus leitenantas savo asmeniniu pavyzdžiu pakėlęs karius, buvo Algirdas Matulionis.

... Puolamas įtvirtintą baras. Priešas atidengia užtvėriamą ugnį. Žūsta būrio vadas. Puolimo tempas mažėja. Pasigirsta komjaunimo organizatoriaus balsas: "Aš perimu vadovavimą! Pirmyn!" — ataka pilnu tempu vyksta toliau.

Komjaunimo organizatoriui buvo Petras Matulionis.

... Petras ilgai rymojo gimtoje... gaisrovietyje. Paskui jis nubraukė rankove ašarą ir tvirtais žingsniais nužingsniavo paskui seniai dingusius už kelio vingio dalinius.

Žygio per Lietuvą nepamirš nė vienas jūginio karys.

Lietuviškasis junginys trimis kryptimis artėjo prie Šiaulių. Jau buvo girdėti kaip priekyje dunda artilerija; vakarais raudonavo dangus.

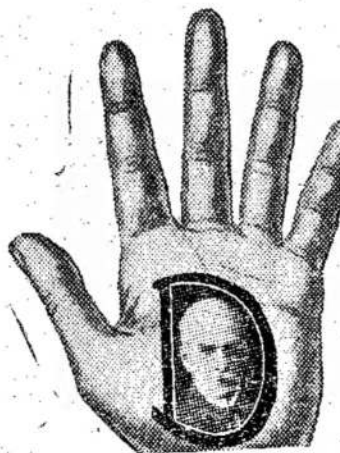
— Atėjau į kaimą, — pasakoja seržantas Joneris savo rikiuotės draugams, — tikėjau saviškius pamatyti. Bet išvydau sudegintas trobas, iškirštą sodą. Tėvų nesuradau...

Panašus pašnekesys tuomet vyko batalione, kurio priešakyje ėjo karininkas Garnys, apdovanotas šešiais ordiniais ir medaliais.

— Drauge vade, šitos vietos man gerai pažįstamos, — kreipiasi į karininką seržantas Gricius. — O jūs iš kurių vietų būsite?

— Aš savo tėviškę jau pražygiavau.

JEI JOS TURITE
REUMATIŠKUS
SKAUSMUS

Iškirpkit, 90 c. Dėžutė
Veltui Kiekvienam Ligonium

Syracuse, New York, buvo išvystytas preparatas dėl naminio vartojimo kurs, kaip sako tūkstantiniai vartotojų Kanadoje, Jungtinėse Valstijose ir kitose šalyse, yra labai naudingas. Daugelis sako, kad palengvėjo po kelių dienų. Mr. Delano rašo: "Kad padėti kenčiantiems, su mielu noru, jei iki šio idar nebandėt mano metodo pasiūsiu normalaus dydžio 90 centų dėžutę veltui. Jokių prievolių. Išbandymas veltui ir jis turėtų padėti jums. Jei šis išbandymas padės jums, kaip kad padėjo daugeliui kitų, jūs tikrai būsite patenkinti. Paprastai, tik iškirpkit šį pranešimą ir pasiūskit kartu su savo pavarde ir adresu. Galite įdėti 10 centų pašto ženkiuką dėl pasiuntimo, bet nebūtina".

The Delano Co. Ltd., Dept. 2032
417 St. Peter St., Room 28
Montreal, Que.

Veltui Delanos — Specialiai dėl reumatiškų skausmų
Pastaba: Tai nuoširdus, atviras ir viešas pasiūlymas, kurs turėtų atkreipti atydą visų su reumatiškais skausmais.

Komercinė spauda bando perstatyti Jungtinių Valstijų angliakasių vadą John L. Lewis bausiu diktatorium. Ji vis sako: Lewis padarė tą, Lewis padarė tą ir t.t. Bet unijos reikalus tvarko ne vienas Lewis. Unijos linija

nustato komitetas iš 200 žmonių. Čia matote Lewisą su to komiteto nariais. Angliakasiai sako, kad jie be kontrakto nedirbs! 300,000 angliakasių jau laimėjo kontraktą ir algų pakėlimą \$1.90 į dieną.

— Gal buvotė užsukę? Visi jūsiškiai sveiki?

Garnys tyli, jo tarpuakyje susimeta gili raukšlė.

Seržantas Gricius tik nutęsia:

— Ta-aip...

Jis supranta, kad toliau nereikia klausiti...

Kariai veržte veržėsi į kovą.

(Bus daugiau)

KĄ KITI RAŠO

(Atkelta nuo 5 pusl.)
karo, bijos atvirai apie tai kalbėti.

Šiame rinkimų vajuje Progresyvių Partijos plaformos pats svarbiausias punktas yra taika.

Verta pažymėti, jog gen. Eisenhower ir "patarėjas" John F. Dulles buvo pasišovę karu grasinti Tarybų Sąjungai, ginkluoti "laisvinti" žmones, bet greit nutilo. Jie, ar kas už jų pečių, pabūgo to. Tai yra geras reiškinys. Tas rodo, kad Amerikoje taikos balsas stiprėja.

Geresnis pravežimas progresyvių rinkimų vajuos daugiau prisidės prie taikos reikalavimo. — Vilnis.

Padėkos žodis

TORONTO. — Nuosirdžiai dėkojame visiems draugams ir draugėms, kurie prisidėjo prie surengimo mūsų gražios partijos pagerbimui mūsų su 35 metų sukaktuvėmis, kaip mes esame vedę. Ypačiai dėkojam iniciatoriam, tai draugams Rušenams, Ylams, Sinkūnams, Bernatavičiams ir mūsų dukterims ir žentams J. ir F. Beleckams, Ch. ir H. Degučiams ir F. ir M. White.

Dėkojam visoms šeiminiškėms už pagaminimą tokių puikių vaišių, kuriomis visi svečiai buvo puikiai pavaišinti. Taipgi dėkojame už tokią brangią dovaną.

Ačiū rochesteriečiams, draugams Malinauskams ir Baltakiams, kad nepatingėję atvykti ir dalyvauti mūsų pagerbimo partijoje.

Šis įvykis pasiliks mūsų atmintyje ant visados.

Pasiliekam jums dėkingi,
Pranas ir Anastazija
Gaižauskai

Jeį Norite Pirkti ar Parduoti

Namus, Apartmentus, Hotelius ar kitokius Biznius,
mes mielai suteiksime sąžiningą patarnavimą
Pardavimui turime didelį pasirinkimą
Prašome Kreiptis:

JOHN BARCAS

(Lietuvis)

Atstovauju

A. HOLLOWCHAK REAL ESTATE

855 College St.

Tel. LO. 7152

Namų Adresas

218 KEELE ST.

Tel. LY. 8707

Montrealo žinios

Kaip Apsaugoti Vaikų Sveikatą

Prasidėjus mokyklų sezonui, miesto sveikatos departamento galva, Dr. Adelard Groulx, pastebi kai kuriuos būtinius dalykus dėl mokyklų lankančių vaikų sveikatos ir jų pirmynžangos mokykloje.

Pirmiausia, jis sako, poilsis ir miegas yra labai reikalingi. Praktika įrodžius, kad vaikams tarp septynių ir devynių metų reikalinga 11 valandų miegoti; nuo 10 iki 13-ros metų, reikalinga 10 valandų miegoti; nuo 13 iki 17-ros metų — devynias valandas; ir nuo 18-ros iki suaugta — aštuonias valandas.

Nuprausti ir apsirengę vaikai turi turėti gerus pusryčius: žalių vaisių ar vaisių sunkos, virtų javų grūdų ir šiaip sau maistingo maisto. Neužmiršti stiklą pieno. Pietūs reikia duoti geri: mėsos, žuvies ar kito proteininio maisto. Vakarienė turi būti lengvesnė ir daugmaž visuomet apie 6 val. vakaro.

Vaikams po pamokų reikia leisti pažaisti ir geriausia lauke ant oro, bet, žinoma, su tvarka, kad vaikai ir turėtų laiko pasimokyti. Toliau dak-

taras nurodo, kaip turi būti palaikoma švara, su aprenkimu ir t.t. Baigdamas priduria, kad vaikai turi išsivalyti dantis po kiekvieno valgio.

Kiaurai Persidūręs Išliko Gyvas

Pereitą šeštadienį P. E. Gendron, 29 metų amžiaus, iš St. Hubert, važiuojo su automobiliu namo per Victoria tiltą. Tik įsukus į tiltą, automobilis, nustojęs kontrolės, nuriudėjo į šoną, atsimušė į 2-jų cölių prisilaikymo štangą, kuri perlindo per automobilio duris, kiaurai jam per pilvą ir išėjo laukan per kitas duris. Jis taip iškabojo perversas virš valandos laiko, kol mechanikai nudegino abu galu geležies, kad būtų galima jį išimti iš automobilio, paimti į ambulansą ir nuvežti į ligoninę.

Nuvežus į Notre Dame ligoninę, tuojau buvo padaryta operacija, kuri truko pusketvirtos valandos. Po operacijos gydytojai pranešė, kad jo gyvybei pavojaus nėra ir jis pasveiks.

Vasaros Nelaimės Nusimėšė 162 Gyvybes

Pereitą vasarą, nuo birže-

lio 21 d. iki rugsėjo 22 d., Montreale ir apylinkėse, nelaimėse — vyriausiai ant kelio — žuvo 162 asmenys. Jei skaityti padieniu, išeitų veik po du žmones į dieną. Bėgyje šių 94 sezono dienų, rekordai rodo, kad automobilių nelaimėse, mieste ir ant kelio, žuvo 105 asmenys. Kiti likusieji žuvo nuskędami į vandenį, puldami ar kaip kitaip.

Taigi, nežiūrint intensyvaus perspėjimo, šiemet nelaimėse žmonių žuvo daugiau, negu bile kada kitais metais.

Piktadariai Užpuolė Unijos Raštinę

Pereitą savaitę viduryje nakties nežinomi piktadariai užpuolė United Electrical and Radio Workers Unijos raštinę, išdaužė langus, daug baldų sugadino ir pabėgo. Kaip žinia, ši unija vadovauja streikuojantiems Wander-King kompanijos darbininkams. Darbininkai laikosi streike puikiai, nežiūrint, kad AFL vadai ir bandė paroduoti darbininkus.

Po to, kai išdaužė raštinę, pranešta, kad kai kurių unijos vadų namai buvo užpulti ir langai išdaužyti. Piktadariai nesurasti, jeigu kas jų ieško.

Apvaikščiojo Leleckų Sukaktuves — Parėmė LB

Artimų bičiulių iniciatyva, Stasiui ir Julei Leleckams, rugsėjo 20 d., buvo surengta staigmena — balius, pagerbimui juodviečių 15-ros metų vedybinės sukakties progai. Dalyvavo gražus būrelis svečių, kurie buvo puikiai pavaišinti. O "jaunavedžiams" apart gerų linkėjimų dar i-teikta ir vertingos dovanos.

Prie to reikia pridėti, kad svečiai bebaliavodami prisiminė ir Liaudies Balsą reikalus ir ten pat suaukojo jo paramai \$23.00. Tai graži dovana Liaudies Balsui. Puikus pavyzdys ir kitoms panašios rūšies parėms, kad svečiai bebaliavodami prisimintų ir laikraščio reikalus.

Tarybų Sąjungos Darbininkų Uždarbiai Ir Prekių Kainos

TORONTO. — Kapitalistinė spauda, norėdama sukurstyti liaudį prieš darbo žmonių santvarką, visuomet rašo, kad Tarybų Sąjungoj uždarbiai labai maži, kad tenai viskas baisiai brangu. Kaip gi ištikrųjų yra?

Dyson Carter, kurs su savo žmona išbuvo Tarybų Sąjungoj ilgą laiką ir plačiai susipažino su tos šalies gyvenimu, savo laikraštelyje "News-Facts" paduoda sekančius faktus:

Alex Kozlov yra Maskvos miesto busų šoferis. Jis gauna pamatinę algą, o paskui dar bonų už gerą važinėjimą, taupymą kūro, neturėjimą nelaimių. Jo žmona Klaudija dirba kaip naujų šoferių instruktorė. Per abudu jie uždirba per mėnesį 3,000 rublių. Kanadiškais doleriais išeitų \$750,00 į mėnesį.

O kaip su jų išlaidomis? Jie nuomoja apartmentą, už kurį moka 70 rublių į mėnesį. Tai už kambarius, šilumą, šviesą, gesą ir vandenį.

O kaip su baldais? Šešių kubinių pėdų irūdžius kainuoja 750 rublių. Geras automobilis 12,000 rublių.

Taksių vairuotojai Maskvoje uždirba nuo 1,200 iki 2,000 rublių per mėnesį. Jie taip pat gauna bonų už gerą važinėjimą, saugumą ir taupumą.

Leonid Shemansky, 20 metų amžiaus angliakasy, dirba vienoj Donbaso kasykloj. Jis gyvena "bordinghausėj" ir moka 436 rublius į mėnesį už butą ir maistą. Kas mėnesį jis siunčia po 700 rublių savo motinai. Per mėnesį išleidžia ant rūkymo ir kitų dalykų 350 rublių. Kas jam lieka? Jam lieka 2,114 rublių į mėnesį, nes uždirba vi-

dutiniškai po 3,600 rublių per mėnesį.

Tai vidutiniškai uždarbiai, nėra kokia išimtis.

Tas dar ne viskas. Tarybų Sąjungos žmonėms nekainuoja mokslas, gydytojai, ligoninės. Nebaugina nedarbas, senatvė.

Kapitalistinė spauda baisiai meluoja, kuomet ji rašo apie TS darbininkų mažas algas ir brangenybes.

MORECAMBE. — Britų Darbo Partijos eilėse atsirado bruzdėjimas su tikslu pašalinti iš Centro Komiteto Aneuriną Bevaną, kairiųjų darbiečių lyderį, bet ne tik jis buvo išrinktas, o ir kiti du bevaniečiai.

Bevanas su savo pasekėjais daro nemalonumą dešiniems, kaltindamas valdžią, kad ji per daug ginkluojasi ir tokiu būdu stato Britanijos ekonomiją į pavojų.

Bevanas ir du kiti apleido Attlee kabinetą protestuodami prieš per didelį ginklavimąsi.

Bevano žmona, kuri redaguoja Tribune, sako, kad spaudos užsipuolimas ant Bevano atstovauja Britanijoje amerikiečių makartizmą.

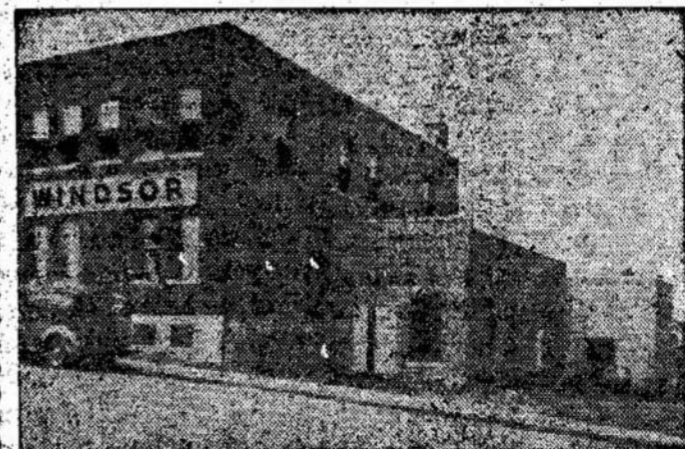
Jeį Jums Reikalingas Elektrinis Darbas, Šaukite

Virball Electric, Reg'd

Lietuvės Elektros Kontraktorius
Darbas Garantotas — Greitas Patarnavimas
Visokios rūšies elektros įtaisymas, bei pataisymas
Laikau pardavimui visokius elektrinius reikmenis
Savininkas: Stasys Virbalas, Tel. DO. 3655
816 Jean Talon, W. Montreal

WINDSOR

Dry Cleaners & Dyers Co. Ltd.

Windsor yra viena iš vėliausių ir moderniausių Dry Cleaning šapų Montreale. Greitas patarnavimas.

20 Metų Patyrimas Garantuoja Darbą

Savininkai:

A. Keršys, P. Petrulis, P. Keršulis, A. Greibus

1205 Church Ave. TRenmore 6679

VERDUN, QUE

Dr. Roman Pniewski

Daugelį Metų Praktikuojęs Didelėse Ligoninėse ir Klinikose Europoje ir Amerikoje

Specialistas Vidaus Ligų, Akušerijos ir Venerinių Ligų

3537 PARK AVE. - Montreal - Tel. HA. 7623
Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų

VICTORIA
CLEANERS
& DYERS CO.

EXPERT CLEANING & DYEING
SERVICE FOR CLOTHES AND
HOUSE FURNISHINGS OF
ALL DESCRIPTIONS
MINOR REPAIRS.
RUGS AND CHESTERFIELDS
CLEANED
CITY-WIDE PICK-UP
AND DELIVERY
FUR AND GARMENT STORAGE

2832 ALLARD
TR. 1135

Valome, dažome ir sutaisome vyriškus ir moteriškus drabužius. Pageriname (Drex) reinkautus. Taipgi valome kitus namų reikmenis, kaip: langatieses (curtains), antklodes ir taip toliau, išskiriant skalbinius.

Paimame is namų ir pristatome atgal. Pagerintas patarnavimas. Darbas garantuotas.

Dėl informacijų prašome telefonuoti TRenmore 1135
Telefoną Atsako Lietuvaite

Savininkai:

J. Matulaitis, G. Kriaučė
Hūlas, A. Majauskas

"The Scalpel, the Sword"

DR. NORMAN BETHUNE ISTORIJA

Rašo Charles Sims

Dr. Norman Bethune gyvenimas ir darbai yra įkvėpimas kiekvienam Kanados patrijotui, kurs širdingai myli savo kraštą, jo žmones. Bethune mylėjo Kanadą labai kraštai. Ši knyga — *The Scalpel, the Sword*, parašyta Ted Allan ir Sydney Gordon — yra skaitus, patrijotinis meniškasis darbas, paraginamas visiems kanadiečiams.

Aš nuoširdžiai prašau kiekvieną šios apžvalgos skaitytoją pasiųsti Book Union \$3,75 ir įsigyti *The Scalpel, the Sword*. Nes ši knyga, žymaus kanadiečio biografija, turi būti kiekvieno kanadiečio namuose. Tai galingas ginklas kovoje, kurią mes vedame už taiką, demokratiją ir Kanados nepriklausomybę.

Dr. Norman Bethune gimė kovo mėnesį, 1890 metais, presbiterijono namuose, Gravenhurst miestelyje, Ontarijoje. Savo jaunystę praleido Muskoko giriose ir ežeruose. Pradinį mokslą jis gavo Jesse Ketchum pradinėje mokykloje Torontė. Paskui jis lankė Owen Sound Kolegiją.

Mokindamasis Torontė universitete, jis vasaros metu dirbdavo už pečkūrį ant laivų, miškuose kirto medžius, mokytojavo. 1914 metais jis įstojo į Kanados armiją tą pačią dieną po Kanados pasiskelbimo karo Vokietijai.

"Žudynės pradeda baigti mane. Aš pradėjau abejoti, ar jos vertos kam. Būdamas prie medikalės tarnybos, aš mačiau mažai karo garbės, bet daug nuostolių", rašė jis savo draugui iš krauju persišunusių Flandrijos laukų. Bethune buvo sužeistas Yprese. Pasveikęs grįžo į Torontą ir baigė mokslą. Gavęs diplomą, grįžo atgal į militarinę tarnybą, į britų laivyną ir Kanados Flying korpusą.

Kaip ir daugelis kitų jaunų vyrų, Bethune daug sunkumų pergyveno po karo, studijavo Londone, Paryžiuje, Berlyne ir Vienoje, semdamas vėliausias medikalės žinias... bet vis nerasdamas ramybės. Jis rašė: "Aš buvau kaip ta peteliškė, kuri dažu sparnais į šviesą, laktydama aplink kaip akla ir kvaila, be jokio tikslo gyvenime, be jokio tikslo mirdama".

Kaip ir tūkstančiai kitų kanadiečių, 1924 metais Dr. Bethune išvyko į Detroitą, Michigane, garsųjį Fordo miestą. Sykiu su savo žmona Frances įsistegė kuklų kabinetą ir namus ant Cass ir Seldon kampo.

Allan ir Gordon pasakoja

apie Bethune šeimos patyrimus Detroitė: "Savo tuščiam kabinete Bethune išmoko pamoką, kuri retai minima jo medicinos kurse Torontė, Londone, Vienoje ir Berlyne: tie, kurie labiausiai buvo reikalingi jo pagalbos, buvo tie, kurie negalėjo užmokėti už pagalbą".

Kova su Mirtimi

Tačiau, Bethune gabumai kaip chirurgo pastatė jį ant kelio prie turtų. Jo pagalbos ieškojo daugelis turtingųjų. Tai tada jis suklupo nuo džiovos smūgių.

Ta dalis knygoj *The Scalpel, the Sword*, kuri pasakoja apie jo kovą su mirtimi TB sanatorijose, yra tiesiog pavergianti. Jis apgalėjo savo TB, kuri žudė jį studijuojant ir gydantis tuomet revoliuciniu laikomu Alexander būdu — chirurgine operacija, tuždarant džiovos apimtą plautį. Per mėnesį jis buvo sveikas, vikrus. Už dviejų mėnesių jis apleido Trudeau sanatoriją ir išvyko į Montrealą. Tai buvo sausio mėnesį, 1929 metais.

Tūkstančiai žino Dr. Bethune istorinį darbą Ispanijos ir Kinijos kovos laukuose, kaip genijų - išradėjų būdų gelbėti sužeistuosius. Tai buvo pasėka jo darbo ir patyrimo Kanados francūzų metropolijoje, Montreale, kur jis atsistojo ant kelio, vedančio prie žmoniškumo ir progreso.

Dr. Bethune prisidėjo prie Montrealo darbo žmonių judėjimo 1930 metais laike Bennetto geležinio bato režimo. Jis tyrinėjo baisias Kvebeko žmonių sveikatos sąlygas, kėlė viršun skurdą ir rašė savo dienoraštyje

"Ar aš esu ant teisingo kelio? Atsakymą atrodo diktuoja reikalas, o ne teorija. Problema yra dalyvauti, o ne rinkti akademinis faktus. Turtingi gali apsirūpinti sa-

čia matote sceną miške, kur sudužo vienas Kanados dženitinis orlaivis. Jis skrido į To-

rontą, kur buvo orlaivių demonstracija ore. Su orlaiviu, aišku, sykiu žuvo ir lakūnas

R. J. Moncrieff. Tokios nelaimės dabar yra dažnas atsitikimas.

vimi: kas pasirūpins neturtingais?

"Mano nauji draugai ir 'nemoką' pacientai, tačiau, nėra atsilikę, kas liečia jų natūralias teises. Negalima nesistebėti nekurių dvasios stiprumu. Jie neturi nieko, tačiau jie savo menkose salėse, policijos persekiojami, svajoja apie gražų gyvenimą... Jie suteikė man naują garbės laipsnį: Aš dabar esu Medicinos Daktaras, Fellow of the Royal College of Surgeons, ir 'Comrade Bath'. Tai garbingas titulas. Aš jaučiu atsistojęs ant naujo kelio. Kur jis nuves?"

Tas kelias atvedė Dr. Bethune prie pašventimo savo talento ir energijos tam, kad būtų įgyvendinta darbo žmonių svajonė išvysti gražesnę, turtingesnę gyvenimą, laisvą nuo karų ir skurdo.

Bethune — Komunistas

Dr. Bethune tapo Kanados Komunistų Partijos nariu. 1936 metais jis išvyko į Ispanijos karo laukus, kur jis suorganizavo naujenybę medicinos mokslo pasaulyje — judančias medikales vienuotes dėl transfuzijos kraujo

sužeistiems fronte.

Autoriai, trečioj šios knygos dalyj, pasakoja apie episką Dr. Bethune darbą dėl Ispanijos demokratijos...

Sausio mėnesį, 1938 metais, Dr. Bethune pasiekė Hong Kongą kelyje į Kinijos karo laukus. Ketvirtoji knygos dalis nušviečia jo darbus Kinijoje, iki jo mirties.

Knygos įžangoje, madam Sun Yet Sen, Kinijos respublikos įsteigėjo našlė, rašo:

"Didvyriu bile amžiuje yra tas, kurs atlieka su dideliu pasišventimu, pasiryžimu, drąsa ir gabumu vyriausias užduotis, kurios stovi prieš akis kiekvienam žmogui tuo laiku. Šiandien tos

užduotys yra pasaulinės, o šio laiko didvyris — ar jis dirba namie, ar užsienyje — yra pasaulinis didvyris. Dr. Bethune buvo toks didvyris..."

Redakcijos Atsakymas

Korespondentui, Vancouver, B. C.: — Tamstos korespondenciją gavome, bet negalėsime pasinaudoti. Tokie dalykai yra privatus žmonių reikalai ir nėra reikalingi kelti juos spaudoje. Taipgi netinka kaltinti visus dipukus bendrai dėl individualių elgesio.

Montreale Lietuvių Gėlininkas

Marcel Allard

Gėlės ir buketai visokiems reikalams
CR. 3533 - Telefonas - Res. DO. 3696
6420 Iberville St.

Parduodam Namus

PARŪPINAM UGNIES, VAGYSTES, AUTOMOBILIŲ, STIKLO ir t.t. APDRAUDĄ
PARDUODAM LAISNIUOTUS TAVERNUS, GROSSERNES, MĖSINES, ICE CREAM PARDUOTUVES IR KITUS BIZNIUS

Naujus 2 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Naujus 4 Flatų Duplexus — Visi Moderniški
Taipgi

Turime Keletą 2, 4, 6 Flatų Namus,
Pastatytus 5-10 Metų Atgal

Rašykite, telefonukite arba atsilankykite asmeniškai
Mes esame properčių ekspertai

REED'S REAL ESTATE

4834 VERUN AVE., VERDUN
Tel. YOork 5558; sėkmadieniais ir vakarais po 8.30: TREnmore 1678
Mr. Russell O. Bennett, Manager
(Reed's Renting Service Reg'd)

NAMŲ DEKORAVIMO KONTRAKTORIUS

Otto Ramanaukas

2520 Hochelaga St. Montreal Tel.: FA. 6474

Maliavojam, popieruojam, išyginam grindis ir dekoruojam naujus ir senus namus.

Tel.: BELairs 2200.

Valandos: kasdien nuo 3 iki 4 v. po piet, išskyrus šeštadienius ir sekmadienius. Vakaras: tikslai pirmadieniais ir ketvirtadieniais nuo 7 iki 8 val. vakaro.

Daktaras Rabinovičius

Chirurgas Specialistas

Turiu savo ilgoninę, egzaminuotą ir gydanį įvairias ligas.
Darau visokias operacijas ir persvietimus (X-Rays)
Vytauto Klubo ir M.L.S. ir D.P.D. nariams pagiginta kaina
4351 ESPLANADE AVE., MONTREAL, QUE.

HOVARD FAST

Vertė A. Andrėnas

Paskutinė Riba

(Taša)

Visa tai buvo ištisinė painiava. Prerijas valdyti buvo paskirta: armija, Indėnų Žinyba, vidaus reikalų ministerija, kvakerių bendruomenė, teisingumo ministerija Jungtinių Valstijų maršalų asmenyje, civilinė žandarų valstijos policija, pavyzdžiui — Tehaso raitininkai, vietinė milicija... ir taip toliau ligi begalybės.

Jis parašė žiauriai rezoluciją, suplėšė ją, parašė kitą, nuosaikesnę, ir pasiuntė Friedricho skundą, Indėnų Žinybai.

Siu padermės indėnai perėjo Kanados sieną. "Ateis laikas, — tarė sau Šermanas, kada mes pagaliau imsime Kanados ir įvesime tvarką". Jis kaip ir dauguma kariškių manė, jog tatau reikėjo padaryti tuoj pat po karo, kai federalinė vyriausybė po ginklu turėjo šimtus tūkstančių užgrūdintų kareivių. Žygis į šiaurę, du ryžtingi smūgiai į Montrealį ir Kvebeką, o po to — valstybė, išsiplėtusi nuo šiaurės ašigalio ligi Rio Grande. Ką gi, visa tai gali būti padaryta ir bus padaryta.

Sėdėdamas savo rūsyje, kur maišė šilumą ir vėsumą, ir nepastebėdamas musų, kurios zirezė aplink jo kaktą bei barzdą ir nelankščiomis kojytėmis vaikštinėjo ant jo popierių, generolas paskendė svajonėse apie naujas kampanijas.

Riausės Čikagoje; pasiūstė eskadronai tyarkai palaikyti. Generolas šį pranešimą perskaitė du kartus. Jis neapkentė streikų; jie savyje slėpė neišiknia grėsmę, dėl kurios jamė užvirdavo silpnumo pyktis. Su jais negalima kaip reikiant kovoti; net negalima išsiaiškinti, kokią piktą sėklą jie savyje neša ateičiai. Tik viena aišku: tai grėsmė; tai žmonės, besityčioję iš uniformos, kurią tu nešioji.

Pradėjęs skaityti sekantį popierių, jis sustbo ir žvilgterėjo į parašą. Generolas negalėjo prisiminti jokio pulkininko Miznerio. Jis galvojo: "Koks gi pulkas stovi tenai, Teritorijoje? Ne Ketvirtasis, Ketvirtasis — toliau į šiaurę, ir ne Vienuoliktasis. Tur būt, vis dėlto Ketvirtasis". Generolas didžiavosi tuo, jog iš pavardžių pažinojo vos ne visus savo pulkininkus. Sukaupęs atmintį, jis vis dėlto surado pulkininką Miznerį Indėnų Teritorijos užkampyje. Sukinėdamas barzdos gijas, jis žiūrėjo į dulkėtą saulės spindintį, paauksavusį rašomojo stalo kraštą, ir stengėsi įsivaizduoti sau Oklahomą. Drėgnas klimatas? Gal būt, jog, kiek

jis prisimena, ten lydavo lietus, bet dabar Oklahomoje, tur būt, sausra. Ten sausa vasara, sausa ir ilga. Raudonos dulkės. Jis prisiminė skundus: raudonos dulkės įsiėda į mėlynas uniformas ir jų beveik negalima išvalyti. Anglai, kada kariauja kaitrioje, sausoje vietoje, dėvi šviesiai rudas uniformas, ir tai, gal būt, kur kas praktiškiau. Arčiau prie dulkių spalvos ir geriau pakelia skalbimą. Jis kažkur yra skaitęs, jog šiltuose kraštuose reikia dėvėti baltai; ar tik ne Benjaminas Franklinas apie tai kažką yra rašęs? Bet apvilki si kareivį baltai, tai jis tik ir krapštysis su savo drabužiais... nesamone, žinoma. Mėlyna — puiki spalva. Ko tik nėra ištvėrusios mėlynosios uniformos! Jis perskaitė:

"... pranešti Jūsų žiniai, kad trys šimtai šiaurės šajėnų paliko rezervą. Šis veiksmas buvo atliktas, nepaisant potvarkių gerbiamojo Džono Mailso, Darlingtono Indėnų agentūros vedėjo, kuris labai sielojasi dėl laukinių akiplėšiškumo. Pagal gautus nurodymus, jog saugčiau agento autoritetą, aš pasiūniau du eskadronus, kad jie sugrąžintų indėnus. Šajėnai juda į šiaurę ir jeigu jie nebus sulaukyti, tai, be abejo, pridarys žalos Kanzaso ir Nebraskos fermoms bei piliečiams. Aš tikiuosi galėsiąs artimiausiomis dienomis pranešti, kad jie sulaukyti, o tuo tarpu laukiu tolimesnių nurodymų."

"Sumaniai parašytas raportas, — tarė sau generolas, — aiškiai nušviečia padėtį, ir tuo pačiu laiku nurodo išeitį iš jos". Jis manė, jog karo ministerijoje viskas privalo būti tikslu, metodiška ir veiksminga — kaip ant didžiulio sieninio žemėlapiu su daugybe įvairiaspalvių smeigtukų ir nuo jų einančių siūlų, kuriuos rankoje gali laikyti vienas žmogus. Svarbu, kad savo rankose laikytų siūlus, žinotų, kur yra kiekvienas smeigtukas bet kuriuo dienos arba nakties metu. Žinoma, esti išimčių; jas sukuria didieji žmonės. Jo paties žygis nuo Atlanto ligi jūros buvo išimtis.

Jis atsiminė, kaip kartą, atsigręžęs, jis pamatė už savęs vieną savo vaikutį, atidžiai žiūrėjusį į jį plačiai atmerktomis akimis.

— Į ką gi tu įsipoksojai? — paklausė jis.
— Į jus, ser.
— Kodėl?
— Todėl, kad jūs žymiausias generolas visame pasaulyje, ser.
— Argi?
— Taip sako, ser.

— Kas sako?

— Visi, ser.

Bet viskas sugriūtų, jeigu kiekvienam leistum daryti žygius nuo Atlanto ligi jūros. Tai galima padaryti vieną sykį vienos kartos gyvenime, netgi dešimties kartų — ne daugiau.

"Didelis dalykas — drąsus manevras, jeigu tik yra žmogus, gebąs tai. Bet tokių žmonių mažai". Jis mintimis nusikėlė į praeitį. Rūsyje ir šilta ir vėsu, švelniai sruvena saulės šviesa; nėra geresnės vietos darbiui kaip rūsy; nėra kitos tokios vietos, kur šiluma derintųsi su vėsumą, su lengvu, maloniu kiaurapūčiu. Puiki vieta darbiui; nors dabar jis ne tiek dirba, kiek svajoja, galvodamas apie Linkolną ir apie tai, jog jis niekad tikrai nepažino Linkolno, o Linkolnas nepažino jo. Jis mažiau už bet ką kitą suprato, koku būdu Linkolnui pavykdavo išsaugoti beaistrį veidą, — beaistrį, ištįsusį, negražų, — nors jis, be abejo, ne daugiau už kitus; reikia tik pagalvoti, kiek jam atseidavo žinojimas, jog visos jo viltys, ateitis, visos išlietos ašaros, — sako, jį buvus ašaringą kaip moterį, — kažkur prieš šalyje prapuldytos kartu su armija, kurią veda vienas žmogus. Šešiasdešimt penki tūkstančiai kareivių ėjo prie vandenyne, ant savo durtuvų nešdami visos tautos likimą ir jos civilizaciją, apsirydami kaip kiaulės, iščiulpdami visus krašto turtus: tai buvo piknikas, o ne šaras, o vis dėlto tokie dalykai įvyksta vieną sykį vienos kartos gyvenime — netgi dešimties kartų.

Jis, žinoma, bevelytų, kad vietoj armijos būtų įvairiaspalviai smeigtukai ir kad visi nuo jų einą siūlai būtų jo rankose. Iš esmės, jei tik Li būtų susipratęs, jis būtų galėjęs sumušti Šermaną dar prieš žygio pabaigą, kai jau Pietūs beveik viską buvo praradę; Li galėjo padaryti staigų posūkį, palikti Ričmondą, pajudėti į pietus ir sumušti Šermaną. Kaip kartą yra padaręs Vašingtonas prieš Jorktauną, — Li privailėjo atsiminti Vašingtoną. Tegul Grantas būtų paėmęs Ričmondą, juk Li tada būtų paėmęs visą armiją, gerai apginkluotą šešiasdešimt penkių tūkstančių durtuvų armija. Ne, geriau laikyti visus siūlus savo rankoje.

Generolas brūkstelėjo ant raporto: "Nuorašą — vidaus reikalų ministerijai". Tegul Šurcas pamato, jog taika nusistovi. Dar metai, ir indėnai maištai pereis į prisiminimų sritį.

Po to jis parašė generolui Filui Šeridanui: "Geležinkelio pasiūskite kariuomenę į rytus nuo Dodž-sičio pastoti kelią trims šimtams šiaurės šajėnų, einančių į šiaurę

iš...". Iš kurgi? Jis kruopščiai perkratė savo atmintį ir galų gale perskaitė raportą... "Darlingtono. Indėnai, neteisėtai palikę rezervatą, privalo būti tučtuojau sulaukyti ir gražinti. Pradininkams galima taikyti kariškas priemones. Pulkininkas Mizneris Reno forte turi smulkių žinių". Po to jis parašė ir pabraukė šiuos žodžius: "Labai svarbu, kad indėnai būtų apsupti anksčiau, negu suskubs padaryti dar didesnės žalos".

Jis pasirašė ir vėl įniko į raportus. Viename buvo pranešama apie trijų tūkstančių šešių šimtų svarų miltų trūkumą. Kodėl jį nuolat gaisina visokiais niekniekiais, kurie rūpi tik tiekimo tarnybai ir daugiau niekam!

"Kodėl visi nuolat kuo nors gaisina vienas kitą?" galvojo Karlas Šurcas, skaitydamas nuorašą raportu, atsiųsto generolui Uiljamui Tekumsei Šermanui, pasirašytą niekam nežinomo pulkininko, esančio kažkur Indėnų Teritorijoje, kad kažkokie indėnai paliko rezervatą. Kodėl šį raportą padėjo jam ant stalo po to, kai jo sekretorius jį perskaitė? Kodėl visi vyriausybės nariai privalo tapti biurokratais? Ir ką gali padaryti žmogus, bandąs įnešti nors lašą tvarkos į visą tą šlykštynę, jeigu jis ligi ausų pasineria į krūvas beprasmisčių ir suktų pranešimų? Net ne ligi ausų — visa galva! Matyt, nėra tokio reikalo, kuris nelieštų jo ministerijos. Įeiti į kabineto sąstatą — tas pat kaip palaidoti save.

Jis perskaitė parašą "Mizneris" ir susierzinęs paklausė savęs: "Kas tas Mizneris? Ką aš privalau su tuo daryti? Aš galiu padaryti nuorašus ir vieną pasiūsti į karo ministeriją, kitą į Indėnų Žinybą". Toji mintis, kaip be paliovos darys raportu nuorašus, privertė jį nusišypsoti. Vis dėlto šiočia tokia vyriausybės priemonė ar kažkas panašaus. Jam net patiko tai — vokišku akuratiškumu daryti begalę nuorašų ir visur juos išsiuntinėti. Ir šis tas padaroma; bent visi viską perskaito.

Pensnė nuslydo nuo jo ilgos, aštrios nosies ir nukrito ant raportu, iškreipusi kai kuriuos žodžius. Šurcas išsiėmė nosinę ir čia pat ant raportu vienu pirštu nuvalė pensnė. Po to vėl pabalnojo ja nosį ir trumpais pirštais perbraukė per savo barzdą, mėgindamas dar kažką atsiminti, kas buvo susiję su ta pačia paderme, su ta dykumos dalimi, kuri vadinasi Indėnų Teritorija. Ne todėl, kad tai atrodytų jam svarbu, bet kad jo protas buvo metodiškas: jis mėgo gretinti panašybes.

Šurcas pašaukė sekretorių ir, kai tas įėjo, paklausė jį, ką turime apie Darlingtoną

— Laiškas nuo misterio Nikolsono, ser.

— Prašau atnešti. — "R" suskambėjo kietai, vokiškai. Kada jis tardavo tik vieną žodį, stengdavosi ištarti jį kaip galima švariau, be jokio akcento, bet tai beveik niekada nepavykdavo.

Sekretorius perskaitė laišką, bet tai buvo ne tas, kurio reikėjo.

— Ryšium su Darlingtonu, — spyrėsi Šurcas. Jis net prisiminė, kad tas laiškas buvo prisegtas prie kitų keturių pranešimų.

— Tai šajėnų ir arapachų agentūra, — paaiškino jis, didžiudamasis tuo, jog susigaudo visose laukinėse Oklahomos dykumos agentūrose ir rezervatuose. Jis pažino penkias šalis; ne juokai, kada žmogaus smegenyse telpa tokia didelė žemės paviršiaus dalis, — jeigu tik prisiminimai telpa smegenyse. Tartum žemėlapis, ant kurio matyti piešiniai, reljefai, vingiai, didelės praplaidės, o kai kur fotografijos tikslumu atkurti jo jaunystės vaizdai, kaip, pavyzdžiui, tas, kai jis, išsišdamas iš vandens nutekamo griovio vokiečių kaimelyje, prieš save pamatė tartum į žemę įaugusias prūsų kareivio kojas. Jeigu prūsas būtų jį pastebėjęs ir užmušęs, kaip daugelį užmušinėjo per tą revoliuciją, kur būtų visas tas žemėlapis su ryškiais išpūdziais apie Vokietiją ir Šveicariją, apie Prancūziją ir Jungtines Amerikos Valstijas?

"Kokia nesamone", atsiduso jis. Vieni žmonės užmiršta savo praeitį; kiti tik praeitimi gyvena. Vienų daliai tenka tik vienas gyvenimas, paprastas ir lygus it rami upė; ir tai, beje, geriau už viską; ne taip kaip jis, kuris pergyveno tiek gyvenimų, jog jie niekaip nesusilieja į vieną protingą visumą.

Šį kartą sekretorius įėjo su reikiamu laišku, o Karlas Šurcas, peržvelgęs jį, pridėjo laišką prie raportu, atsiųsto iš karo ministerijos. Dabar viskas buvo tvarkoje, ir bylą apie Darlingtoną bus galima įdėti į atskirus viršelius. O po to, kartu su tūkstančiais kitų vidaus reikalų ministerijos bylų, ji galėjo ramiai apsinesti dulkėmis.

"Gal būt, kitaip negalima", tarė sau Šurcas, skaitydamas generolo Šermano įsakymus įvairiems generolams, pulkininkams ir majorams. Juk jo gyvenime tiek daug jų buvo — daug tūkstančių pušnių, kurios žingsniuodamos mynė purvą ir dulkės, žalią žolę, geltonus banguojančių kviečių laukus. Jis prisiminė pulkininką Miznerį, pasirašiusį raportą, ir vėl ėmė raustis savo atmintyje. "Mizneris... Mizneris..." prerijos tik kilnoja pulkus; jis net negalėjo pri-

siminti, kur per pastaru metus ne ma padermės bu šiaurės ir ap denu Teritor tauta! Šajė pikti laukini: sikūrusieji

na, jog šajė dël karo. Bet jis taip nesus, kurių j: čia nekentė, bių priežast: ta negyvena mušinėtu ir — tokia taut: ti žmonių ir nuo žemės

Ir štai dal: padermė, v: kaimas, su: šimtu žmoni: tą, kurią jie džia. Jie nu: jų tėvynė, — tančiai myli: kaip vaikai: rės mirti.

"Bet mirs: pagalvojo j: telis, rodos, dēnai moka, kia mirti".

Tačiau jo sužadintas; byla smulk: Vargu ar j: apmaudą ja: išiki Šerman: cas kadaise: ir suprato, k: kas kietum: kalba nėra: kurios ligos.

Jis ėmė s: tono bylą, ramino save: mas save, Karlą Šurc: tokių niekų, jis jau žino: padarys.

"Čia niek: tarė jis sau: kitą dieną p: manų; nor: nepadarysi. Šermanas t: tymas paž: pažeidėjai: bausti.

Bet atsira: kalų, ir kit: tonas kažk: atminties. vis dar gul: jo stalo, be: minė apie j: valandos, o: j kabineto p: mas pro st: bylą ir nut: būtinai pasi: nu.

Ministrai, d: kamavo: Heiso — pr: Karo minis: nuolat žvil: piktai pran: Karlas Šurc: ką cigaro, Pašto ir tel: snaudė.

Atnešė p: darė plekš: —su petražol: kai, kava ir

siminti, kur yra tie šajėnai; per pastaruosius kelerius metus ne mažiau kaip šešios padermės buvo atvartotos iš šiaurės ir apgyvendintos Indėnų Teritorijoje. Nerami tauta! Šajėnai — žiaurūs, pikti laukiniai. Ir žmonės, įsikūrusieji prerijose, tvirtina, jog šajėnai gyvena tik dėl karo. Bet tuo jis abejoja: jis taip nemanė net apie prūsus, kurių jis giliai, paslaptai nekentė, turėdamas svarbių priežasčių. Nė viena tauta negyvena dėl to, kad užmušintų ir tik užmušintų, — tokia tauta negalėtų turėti žmonių ir vaikų, ji dingtų nuo žemės veido.

Ir štai dabar maža šajėnų padermė, vienas nežymus kaimas, susidedas iš trijų šimtų žmonių, paliko tą vietą, kurią jiems paskyrė valdžia. Jie nuėjo į šiaurę, kur jų tėvynė, — o ligi jos tūkstantčiai mylių. Jie nuosirdūs kaip vaikai ir už tai jie turės mirti.

"Bet mirs jie narsiai, — pagalvojo jis sau. — Vienintelis, rodos, dalykas, ką indėnai moka, tai — kaip reikia mirti".

Tačiau jo smalsumas buvo sužadintas; jis įsigėdė su byla smulkiau susipažinti. Vargu ar jis suprato; kokį apmaudą jam kėlė karštakosiški Šermano įsakymai. Šurcas kadaise pats buvo karys ir suprato, kas tai yra kariškas kietumas, bet vis dėlto kalba nėra vaistas nuo bet kurios ligos.

Jis ėmė skaityti Darlingtono bylą. Dvi valandas jis ramino savo sąžinę, klausdamas save, kas gi, išskyrus Karlą Šurcą, vargintusi dėl tokių niekų. Baigęs skaityti, jis jau žinojo, jog nieko nepadarys.

"Čia nieko ir nepadarysi", tarė jis sau. Jis nutarė, jog kitą dieną pasimatys su Šermanu; nors vis tiek nieko nepadarysi. Kaip bežiūrėk, o Šermanas teisus. Jėgu įstatymas pažeistas, įstatymo pažeidėjai privalo būti nubauti.

Bet atsirado daug kitų reikalų, ir kitą dieną Darlingtonas kažkaip iškrito iš jo atminties. Pranešimų byla vis dar gulėjo ant jo rašomojo stalo, bet jis net neprisiminė apie ją ligi vienuoliktos valandos, o čia ėmė skubėti į kabineto posėdį. Beje, eidamas pro stalą, jis pastebėjo bylą ir nutarė prie progos būtina pasikalbėti su Šermanu.

Ministrai, susirinkę į posėdį, kamavosi beklausydami Heiso — prezidentas vėlavo. Karo ministras Mak-Kreris nuolat žvilgčiojo į laikrodį, piktai pranešinėdamas laiką. Karlas Šurcas atkando galiuką cigaro, bet neužsirūkė. Pašto ir telegrafo ministras snaudė.

Atnešė pusryčius. Juos sudarė plekšnė, jaunos bulvės su petražolėmis, žali žirniukai, kava ir obuolių pyragas.

Karlo Šurco manymu, Amerika labiausiai buvo atsilikusi gastronomijoje: prėskas, beskonis, vienodas valgis tik badą malšina, palikdamas visus kitus norus nepatenkintus. Jis valgė nesidomėdamas, tartum būtų stengsis prisiminti, kur dingo kažkoks menkas, niekam nereikalingas daiktas. Pyrago jis nepalietė ir, sriubčiodamas kavą, užsirūkė cigara.

— Mes išsėdėsime čia ligi vakaro, — suuzgė Mak-Kreris.

Pelenai ant cigaro vis daugėjo, ir staiga Šurcas surado savo vidinio neramumo priežastį. Jis paklausė teisingumo ministrą Divensą:

— Jūs atsimenate Henri-Senborn'o sutartį?

Teisingumo ministras po gabalėlį gnaibė obuolių pyragą. Jis apmaudingai pakėlė akis kaip žmogus, kuriam netikėtai uždavė klausimą, nepaprastai tolimą jo minčių tėkmei. Jis nemėgo Šurco, nemėgo jo iššaukiančio tono, nemėgo jo akcento, jo spitraus žvilgsnio iš paniūrų.

— Jūs turėtute jį atsiminti. Tai buvo šešiasdešimt penktais metais.

— Sutartis? Su indėnais? — Taip, ji buvo sudaryta šešiasdešimt penktais metais, — įterpė Evertas, valstybės sekretorius.

Šurcas kaupė mintis. Jis žinojo svarbiausius tos sutarties punktus; jų pagrindą sudarė sutikimas palikti indėnams prerijas tų žemių, kuriose jie gyveno į šiaurę nuo Pauder Riverio baseino, pradedant Juodosiomis Kalvomis ir Uolėtaisiais kalnais vakaruose, baigiant Jelouston Riveriu rytuose; ji lietė šajėnų ir siu padermes, bet, pirmon galvon, šajėnus, nes siu gyveno toliau į rytus.

Visa tai Šurcas išcėstė suglausta., atskirus faktus pabrėždamas trumpais cigaro mostelėjimais ir ant staltiesės palikdamas krūvelės pelenų. Jis kalbėjo atlidžiu tonu, o tai sukėlė teisingumo ministrui norą jam prieštaurauti.

— Aš norėčiau išgirsti jūsų nuomonę, — pabaigė Šurcas. — Suprantama, be atskirų smulkmenų, tiesiog jūsų nuomonę, kaip bet kokių kitu reikalu.

Divensas gužtelėjo pečiais. — Negyva raidė, — tarė jis. — Kodėl?

— Aš nematau nei prasmės, nei svarbos sutartyje, kuri prieš tryliką metų buvo padaryta su saujele laukinių.

— Mes gi ją pasirašėme, — negarsiai tarė Šurcas.

— Ji neturi įstatyminės galios.

— Štai kaip?

— Tai tiesiog mostas, — tarė nusišypsojęs Evertas. — Bet kuri taikos sutartis su indėnais tik tiek tėra verta.

— Aš galėčiau pateikti jums tris teisėtas priežastis panašios sutarties anuliavimui, — pasakė teisingumo ministras.

Šurcas užtraukė cigarą ir linkerėjo.

— Pirma, kai suvereninė valstybė sudaro sutartį su kita suvernine valstybe, tai sutartis galioja tol, kol abi valstybės yra suvereninės. Nėra reikalo nagrinėti suvereniteto klausimą; net jeigu tie indėnai ir buvo kadaise suverenūs tose srityse, kuriose jie gyveno, tai dabar to nėra. Vien tas faktas, jog jie išvaryti iš tos teritorijos, kurioje gyveno, panaikina visas pretenzijas į suverenitetą.

— Antra, panaši sutartis sąlygojama draugiškų santykių buvimu. Nuo tos minutės, kada indėnai paskelbė karą, sutartis anuluota. Suprantama...

Čia įėjo prezidentas. Ministras buvo beketiną atsistoti, bet Heisas pasakė:

— Sėskitės, džentelmenai, prašau jus sėstis.

Didesnė posėdžio pusė buvo paskirta geležinkeliams. Heisas, pavargęs, nusikamavęs, bandė kaip nors susigaudyti tame kyšininkystės, apgaulės ir pažeistų pareigų voratinklyje. Šurcas vėl užmiršo Darlingtoną; jo sąmonėje liko tik tuščias troškimas sužinoti trečią priežastį, kurios nesuskubo pateikti Divensas; bet net ir tai išgaravo iš jo atminties, kai jis įsikarščiavęs, ėmė dalyvauti debatuose, vis garsiau ir garsiau šaukdamas savo prieštaravimus, jo gomurinis, vokiškas akcentas darėsi vis ryškesnis.

Kai sugrįžo į ministeriją, byla su Darlingtono pranešimais jau buvo paimta nuo stalo.

Apie Darlingtoną priminė "Niujork-Herald" Vašingtono korespondentas Džeksonas jau po dviejų dienų, o per tas dvi dienas vidaus reikalų ministras visiškai užmiršo tą istoriją. Šurcas pats buvo žurnalistas; jis perskaitydavo daugybę laikraščių ir turėjo savo pažiūras, kuo turi būti laikraštis. Kartais jis tiesiog apmirdavo iš baimės galvodamas, kokią jėgą Amerikoje turi laikraščiai ir kokią jėgą jie galėtų turėti. Ir tuo pat metu jis matė, kaip labai toji jėga išvirkusi, paperkama, kaip ji virsta tironijos, apgaulės, neapykantos ir tamsumo įrankiu.

Jis mėgo duoti interviu, mėgo pasikalbėti su tokiu žmogumi kaip Džeksonas. Džeksono straipsniuose buvo daugiau ugnies negu šiaip šaltuose reportažuose, o Šurcas mėgo paskaityti ką nors

jaudinancio, kas už pačios širdies griebdavo.

Todėl jis nusišypsojo, kai į jo kabinetą įėjo Džeksonas, aukštās, liesas ir plikas, negražaus veido, kažkuo primenąs Linkolną. Kiekvieną kartą, susitinkant su Džeksonu, graudumas suspausdavo Šurco širdį, ir atmintyje iškildavo kadaise buvusio jo bičiulio prezidento atvaizdas.

— Jūs galite man duoti geros medžiagos, ponas ministre, — pasakė Džeksonas. Jis buvo pripratęs vadinti Šurcą "ponu ministru", ir tai patiko Šurcui, nes jam priminė tėviškę, kur sakydavo "ponas paštininke", "ponas pulkininke" ir taip toliau. Net jeigu nori viską iki galo užmiršti, kartais esti malonu, kada tau kuo nors primena praeitį.

— Argi? — nusišypsojo Šurcas.

— Aš žinau, jūs nemėgstate kalbų apie indėnus, "išėjusius į karo taką", bet mano redaktorius tvirtina, jog Kanzase bręsta karas.

— Tai kreipkitės į karo ministeriją, — gužtelėjo pečiais ministras, patenkintas savo abejotinu sąmojumu.

— Aš jau ten buvau, — tarė Džeksonas. — Kai jų klausaisi, tai prerijose taika bei ramybė ir girti indėnai.

— Taip ir reikia atsakinėt.

— Bet iš to korespondencijos nepadarysi. Aš turiu tikrų žinių, kad Kanzase indėnai kaunasi su kariuomene.

— Nesąmonė!

— Šajėnai, — tarė reporteris, ir čia Šurcas atsiminė Darlingtono įvyki.

— Nieka! — tarė Šurcas. — Tiesiog keli indėnai pabėgo. Jie paliko rezervatą, norėdami grįžti į tėvynę, o paskui juos pasiūstas karo policijos dalinys, kad grąžintų juos atgal. Štai ir viskas.

— Kiek indėnų?

— Rodos, apie trys šimtai, įskaitant moteris, vaikus ir kitus; juk jūs žinote, jie kliajoja kaip čigonai.

(Bus daugiau)

LLD 162 Kuopa Gražiai Veikia

TORONTO. — Praėjusį sekmadienį atsibuvo mėsenis Lietuvių Literatūros Draugijos 162 kuopos susirinkimas. Susirinkime dalyvavo nedaugiausia kuopos narių, bet jame paaiškėjo, kad kuopa veikia labai gerai. Už tai, žinoma, kreditas tenka valdybai.

Finansų raštininkas draugas J. Grigaliūnas pranešė, kad tik keli nariai nemokėję už šiuos metus narinių duoklių. Tai rezultatas gero kuopos finansų sekretoriaus pasidarbavimo.

Kuopos pirmininkas S. Zostautas raportavo iš valdybos veikimo. Pasirodė, kad valdyba stropiai rūpinasi, kaip sustiprinti draugijos apšvietos ir kultūros veikimą.

Iš komisijų raportų paaiškėjo, kad kuopa gražiai pasidarbavo sąryšyje su metiniu Liaudies Balso pikniku. Ji taipgi rengiasi pasidaruoti laike vajuos. Kuopa taipgi dalyvauja taikos judėjime ir remia jį pagal išgalę.

Šiuo tarpu kuopa turi 120 narių su viršum. Tai gražus būrelis. Bet yra dar daug susi-pratusių lietuvių, kurie ne tik galėtų, bet ir turėtų būti šios kultūrinės organizacijos nariais. Jie įvertina apšvietą, bet vis netampa nariais. Man atrodo, kad būtų daug gražiau ir maloniau, jei visi susipratę lietuviai būtų LLD nariais.

Kuopa planuoja turėti bent keletą parengimų žiemos sezono. Stebėkit spaudą dėl pranešimų.

Narys

M. W. Kellermann

ADVOKATAS

6 Adelaide St. East

Ofiso telef. WA. 5900

Rezidenc. — MO. 1232

Toronto

Mes Dabar Parduodam

Geriausios Rūšies Futras, Zakietus, Skraistes ir Kalnierius

- Siuvam Pagal Mierą,
- Parduodam Gatavus,
- Taisom, Perdirbam,
- Pakeičiam Fasoną

Darbas Garantuotas

PRINCESS FASHION FURS

506 Queen St. West

Telefonas: EMpire 3-8884

ir

750 Yonge St.

Telefonas: RA. 8971

FRANK VASS, B.A.
Advokatas - Notaras
Suite 403 - 455 Spadina
Toronto
Ofiso Tel. KI. 4989
Rezidenc. Midway 9352

Perkamo Namu ir Šėrininkų Bendrovės Organizavimo Reikalai

TORONTO. — Reikalas turėti nuosavą pastogę, kur galėtų tilpti linotipas ir kitas dirbtuvės turtas, naudojamas sustatymui Liaudies Balso, privedė prie pirkimo namo ir organizavimo platesnės šėrininkų bendrovės vardu Baltic Printing Co.

Tuo reikalu praėjusį ketvirtadienį įvyko susirinkimas. Atsilankė gražus būrys torontiečių ir apkalbėję reikalą, namo pirkimą užgyrė.

Perkamas namas yra labai patogus. Jis yra mūrinis, randasi ant biznio gatvės (904 Dundas St. W.) ir susideda iš priekinio kambario, tinkamo dėl krautuvės, o jos užpakalyje didelio kito kambario, tinkamo dėl dirbtuvės. Čia jau perkraustytas linotipas ir už tai jau gaunama nuoma. Ant antro aukšto yra keturių kambarių butas. Apšildymas aliejumi, šiltu oru. Jo kaina \$10,250.

Zinoma, tai nėra kokia seklyčia, svetainė ar papušalas. Tai paprastas ir senas namas, reikalingas remonto. Tačiau aptvarkius, išremontavus, jis gerai tiks dėl išnuomavimo krautuvės ir buto su prospektais gauti pusėtinai gerą nuomą.

Tas pirkinyks yra daromas grynai bizniškais pamatais ir šėrininkai bus tikrieji jo savininkai. Vieno šėro kaina \$25.00. Šėrų pagrindu yra esamas ir būsimas turtas.

Po trumpo pasikalbėjimo, apie 30 asmenų pasisakė šėrus pirkti ir nemaža dalis jų tuojau pasipirko po 4 šėrus.

Tolimesniam darbo vedimui ir visų reikalų tvarkymui buvo išrinktas komitetas — Board of Directors — iš 7 asmenų, į kurį įeina:

J. Keveža,
P. Gutauskas,
J. Linarta,
A. Balsys,
Z. Janauskas,
K. Kilikevičius,
J. Valaitis.

Tą patį vakarą Board direktoriai atlikė savo posėdį ir nutarė: Visus turto ir šėrų reikalus vesti ir tvarkyti taip, kaip nusako Kanados veikiantis tais klausimais įstatymai; kad išleistų šėrų suma neviršytų esamo bei įsigyjamo turto vertės; kad šėrų pardavimas bei jų perleidimas kitam būtų atliekamas pagal Board of Directors nutarimą.

Pareigomis pasiskirstė sekančiai: pirmininkas — J.

Keveža; išdininkas — P. Gutauskas; sekretorius — Z. Janauskas.

Pranešant apie tai, kreipiamės į visus Toronto ir kitų vietovių lietuvius prašydami ir patardami įsigyti šėrų pagal savo nuomonę, bei turimą laisvą kapitalą.

Susirinkime ir Board direktorių posėdyje buvo pasisakyta, kad bile šėrą bus galima iškeisti pagal reikalą, be didelio užvilkinimo. Reiškia, šėrą gražinti ir pinigus atgauti bus galima sulig pareikalavimo.

Bendrai imant, iš visko yra aišku, kad įvesdinta suma pinigų yra ne tik saugi, bet dar neš ir nuosimti, gal žymiai geresnė, negu kad bankas moka. Zinoma, nuosimčio dydis daugiausiai priklausys nuo būsimų išlaidų ir gaunamų pajamų.

Ameniškai prašome kreiptis į board direktorius, o laiškais:

Baltic Printing Co.
904 Dundas St. W.
Toronto, Ont.

Platesni paaiškinimai mielai bus suteikti asmeniškai bei laiškais.

Z. Janauskas
Sekretorius

Pranešimai

Toronto, Ont.

LB Skaitytojų ir LLD Narių Dėmesiai

Penktadienį, Saplių-October 10 d., 8 val. vakare, Lietuvių salėj, 160 Claremont St., yra šaukiamas Liaudies Balso skaitytojų ir LLD narių svarbus susirinkimas aptarimui Liaudies Balso vėjus bei jo tuojautinių reikalų.

Maloniai prašome visus LB draugus ir drauges atsilankyti.

LB Vėjus Komitetas

Susirinkimas

Sūnų ir Dukterų Draugijos pirmos kuopos narių mėnesinis susirinkimas įvyks sekmadienį, spalio 5 dieną, 2 valandą po pietų, 160 Claremont St.

Kviečiame visus narius dalyvauti susirinkime, nes yra daug svarbių reikalų apdiskutuoti.

Kuopos Valdyba

J. LUNSKY

AKIŲ SPECIALISTAS

Egzaminuoja akis, ištrina akių nervus, nuo kurių patina nervuotumas ir galvos skaudėjimas. Pritalko akinius.

470 College W., Toronto
Telefonas: RA. 3924

mas įvyks sekmadienį, spalio 5 dieną, Karpato rusų salėj, 707 Barton St. E.

Prašome visus narius ir nares atsilankyti. Pradžia 2 valandą po pietų.

Valdyba

TORONTO. — Dvylika tūkstančių darbininkų, dirbančių Ontarijos popierio įmonėse, laimėjo 8 centus į valandą.

Keturi centai bus pridėti nuo 1 gegužio, o kiti keturi centai nuo 1 lapkričio.

Reikia Operatorių

Reikia mašinų operatorių prie siaurumo leidžių bliuskų (blouses). 40 valandų į savaitę. Kreiptis: Ladies Wear of Canada, antras aukštas, 559 College St. Toronto.

Reikia Siuvėjų

Reikia moterų siuvėjų ant elektrinių mašinų. Kreiptis: Western Bag & Burlap Co. Ltd., 87 Front St. E., Toronto.

Vištos ir Kiaušiniai

Šviežios vištos, žąsys, taipgi švieži kiaušiniai pas

Art Farm Produce

563 Queen W. Toronto
Tel. WA. 5957

Hamilton, Ont.

Susirinkimas

Pranešame, kad Sūnų ir Dukterų Draugijos 2-ros kuopos mėnesinis susirinki-

Elora Flower Shop

72 Lippincott St. RA. 5459
630 Queen St. W. PL. 4183

Specializuojamės Prirengime Gėlių Vestuvėms ir Kitiems Reikalams

Po darbo valandų telef.: LO. 3691 arba OR. 4173

ATLANTIC CITY BEDDING & UPHOLSTERING COMPANY

Chesterfields, Studio Couches & Mattresses
Dirbami Pagal Užsakymą, Apdengiami ir Taisomi
Darbas Garantuotas — Apropavimas Nemokamas

899 Bloor St. W. Lombard 1438
prie Ossington Toronto
Sav. John Kamichaitis

Lietuvis Plumberis

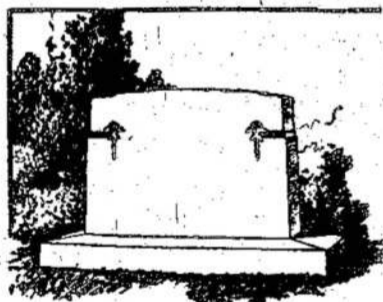
(J. Lisauskas)

Įrengiam Aliejinių Apšildymą
Atliekam Kitus Plumberio Darbus
Darbas Garantuotas — Prieinama Kaina
148 WESTMINSTER AVE. Tel. LA. 5191
TORONTO

Tel.: Res. 526-134

Bus. 526-752

DISTINCTIVE MEMORIALS

MADE
TO
ORDER

Reasonable

M. C. Delande

927 Main St. - Winnipeg

Belsize Tailors

Lietuvio Siuvėjo J. Račio
Vyriškų ir Moteriškų Rūbų Siuvykla

Taipgi Atliekame ir Rūbų Taisyimo Darbą
Reikalui esant prašome kreiptis:

2011 Yonge St. - Toronto - HY. 9526

Frank Bochulis

Lietuvis Laikrodininkas

Taisau ir naujus paroduodu laikrodžius, žiedus ir kt.
Darbas ir Prekės Garantuota
Atdara kasdien nuo 9 v. ryto iki 7 val. vak.

272½ Queen St. W., Toronto